

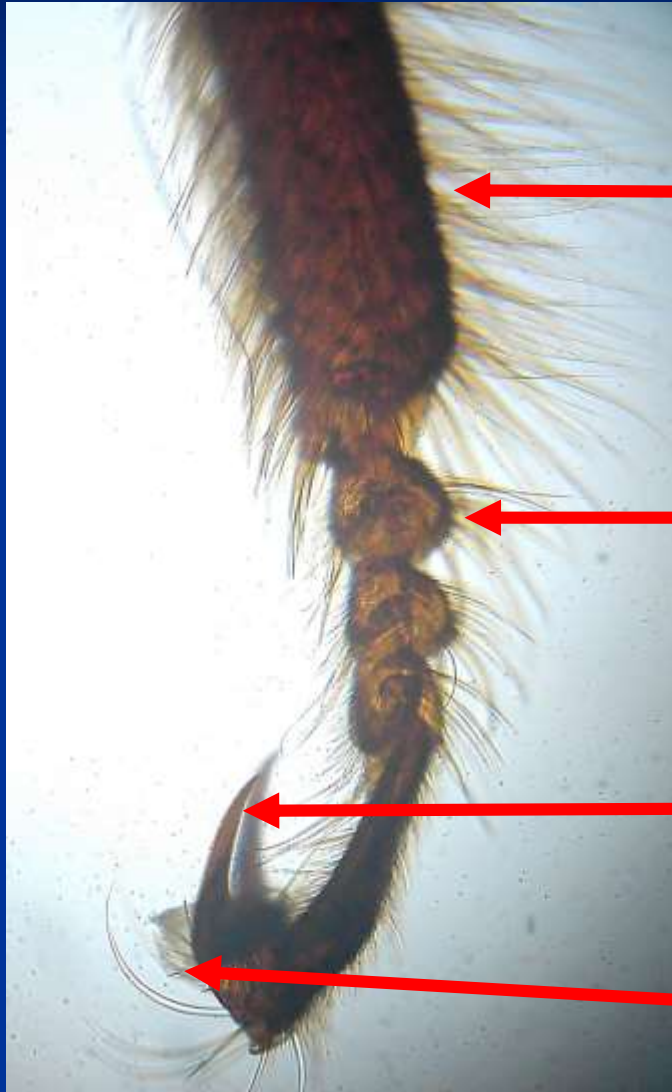
MIKROSKOPICKÁ MORFOLOGIE VČELY MEDONOSNÉ

RNDr. Václav Švamberk
říjen 2009
Fotografie : RNDr Václav Švamberk

Vyrobeno s použitím preparátů
RNDr. Pavla Macků, 2009

Končetina prvního páru – distální část

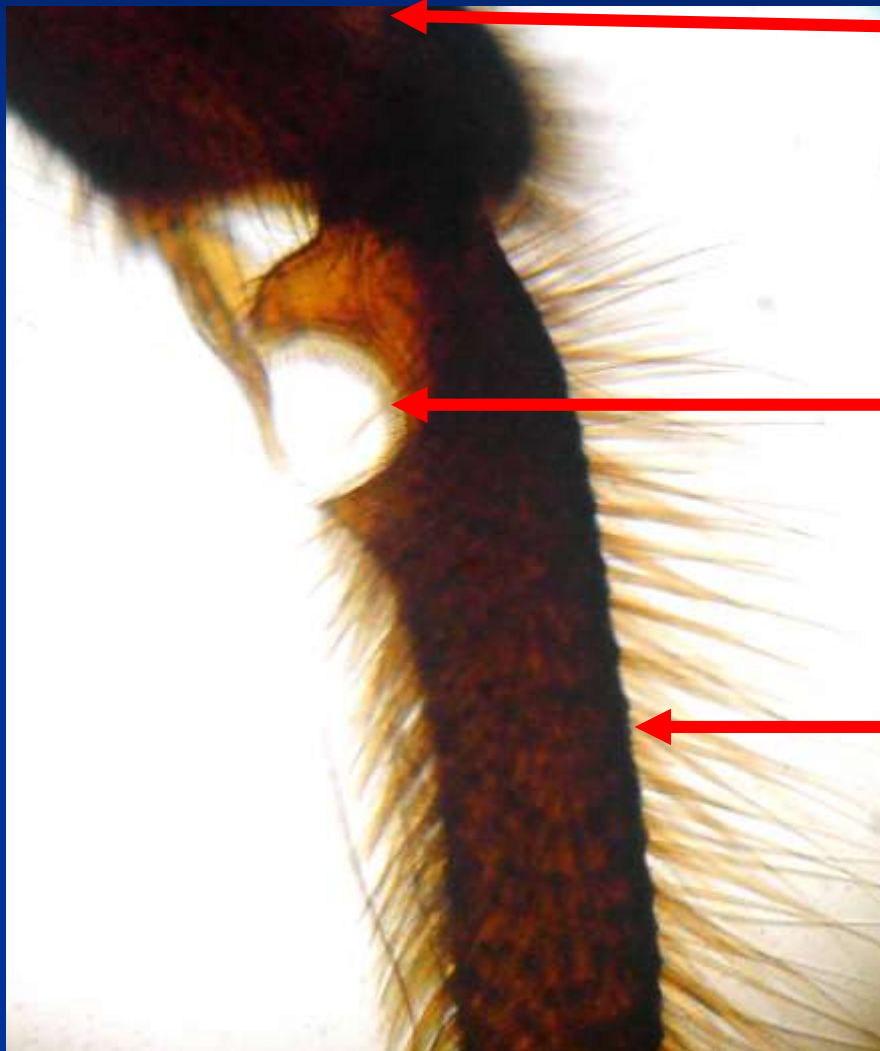
pata

další články chodidla

drápky

přilnavý polštářek

Končetina prvního páru – detail paty

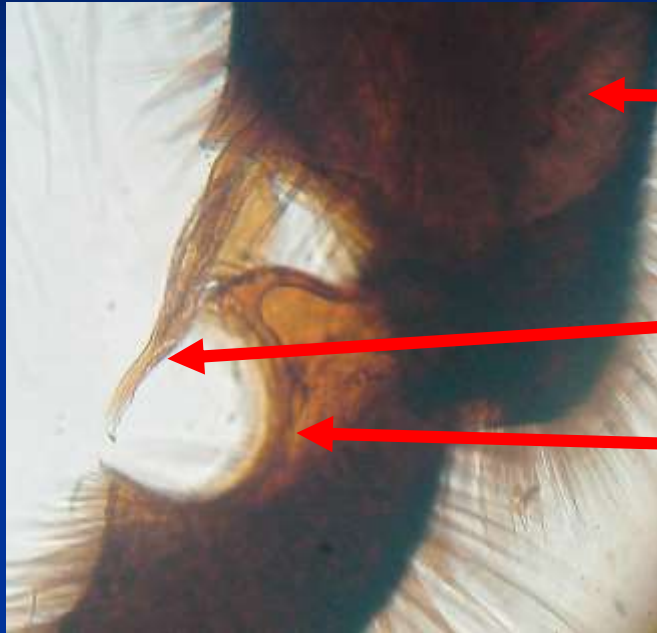

holeň (tibia)

orgán na čištění tykadel na patě s
blanitým přitlačným výrůstkem
holeně

pata (metatarsus)

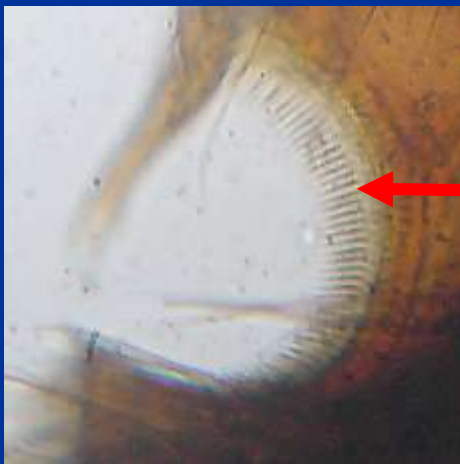
Končetina prvního páru – detail orgánu na čištění tykadel

holeň (tibia)

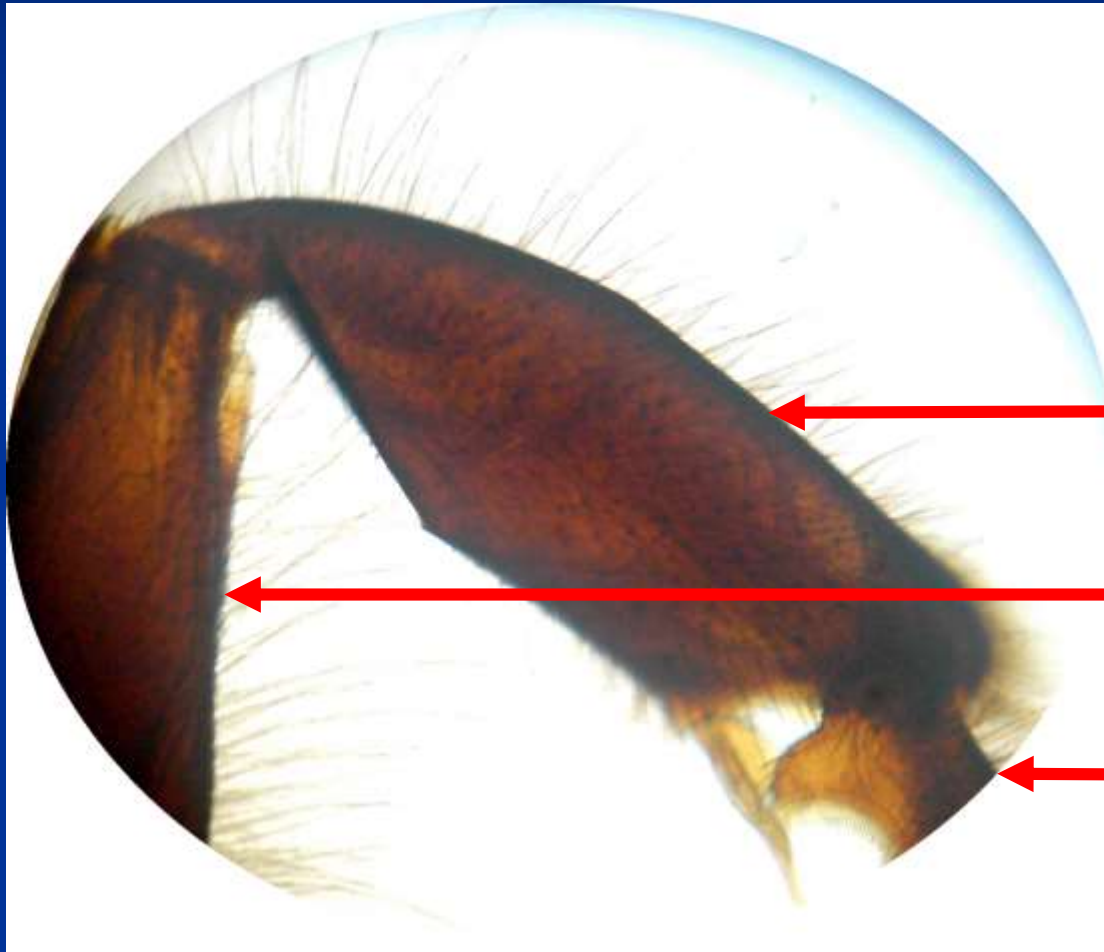
blaný přitlačný výrůstek
holeně = ostruha (velum)

orgán na čištění tykadel na patě
(metatarsu)

hřebínek

Končetina prvního páru – střední část

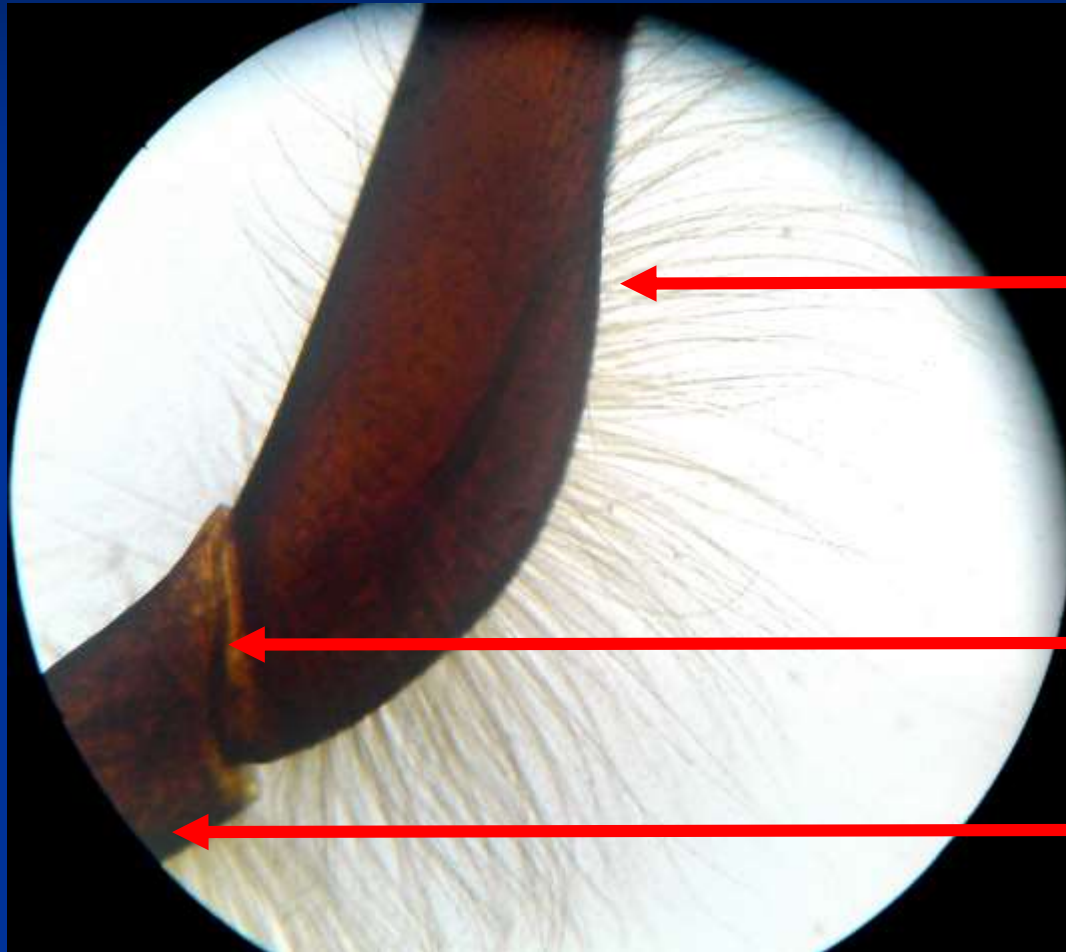

holeň (tibia)

stehno (femur)

pata (metatarsus)

Končetina prvního páru – proximální část

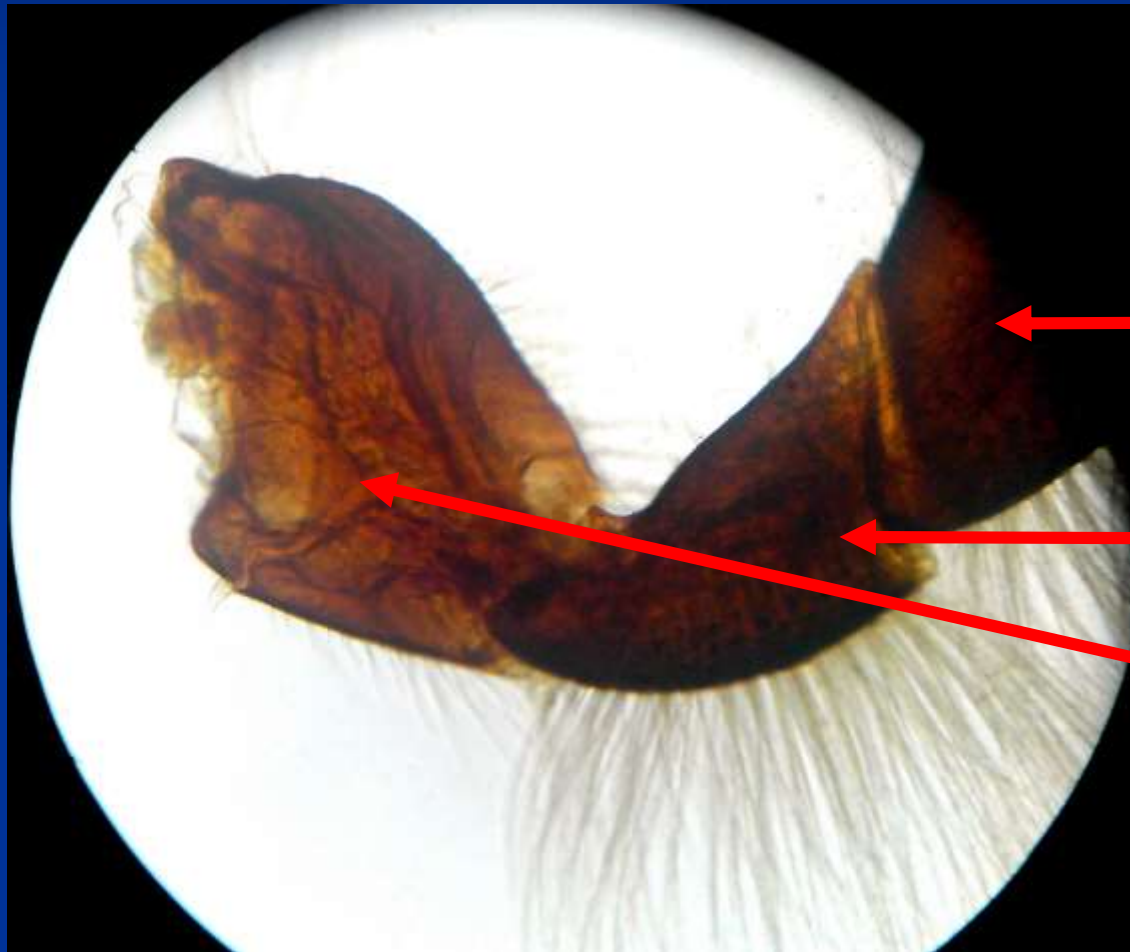

stehno (femur)

kloubní spojení

příkyčlí (trochanter)

Končetina prvního páru – detail kyčelního spojení

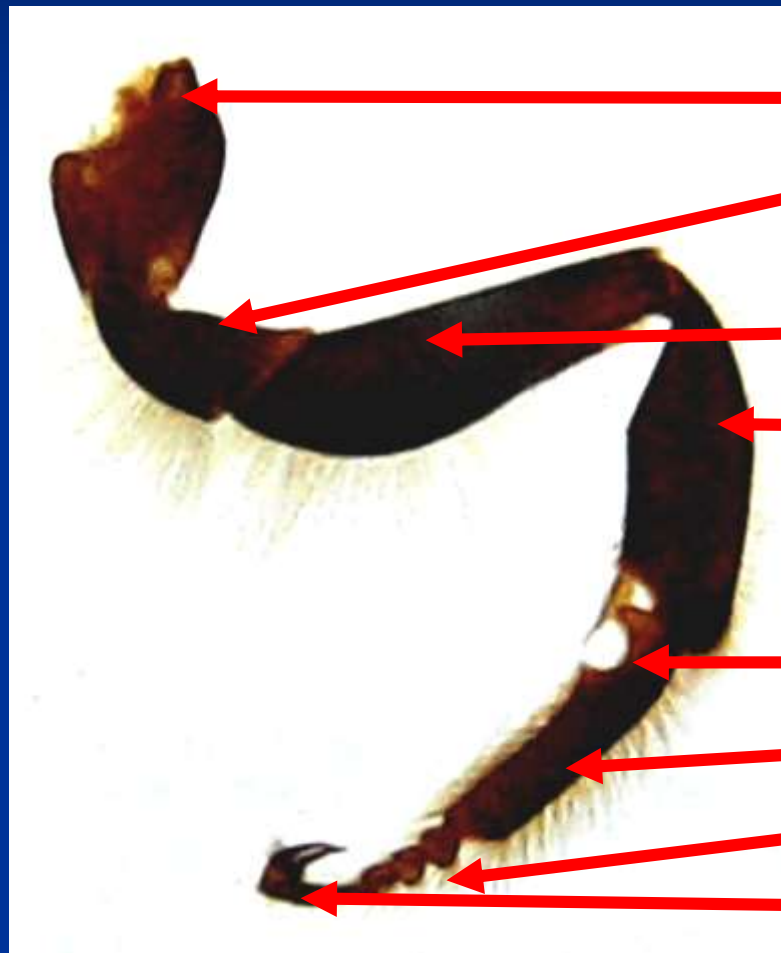

stehno (femur)

příkyčlí (trochanter)

kyčel (coxa)

Končetina prvního páru – celkový pohled

kyčel (coxa)

příkyčlí (trochanter)

stehno (femur)

holeň (tibia)

orgán na čištění tykadel

pata (metatarsus)

články chodidla (tarsus)

poslední článek chodidla (praetarsus)
s drápkou (unguiculi) a polštářkem (pulvillus)

Končetina druhého páru – distální část

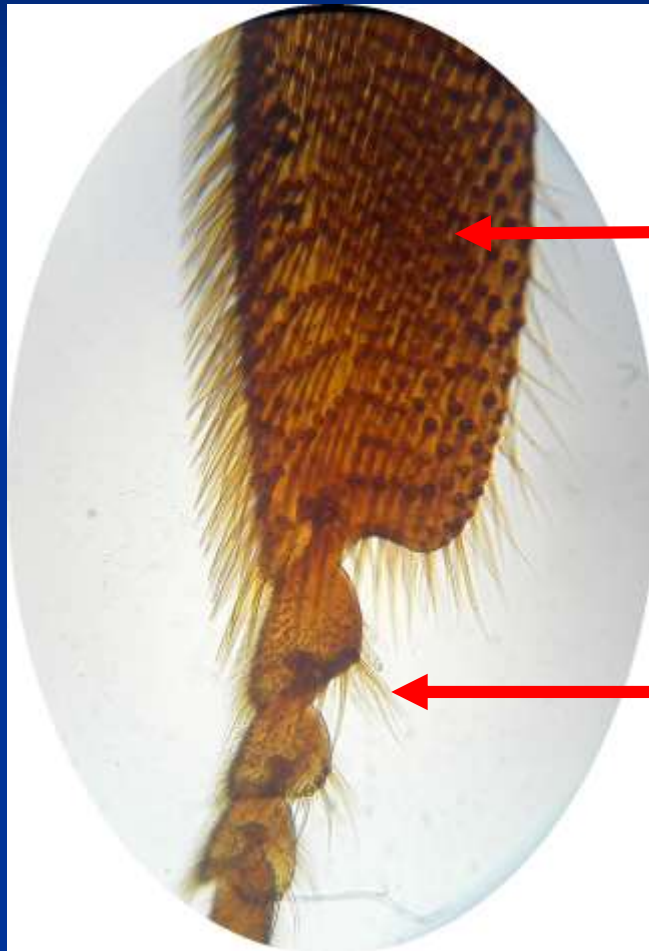
pata (metatarsus)

články chodidla (tarsus)

přilnavý polštářek (pulvillus)

drápky (unguiculi)

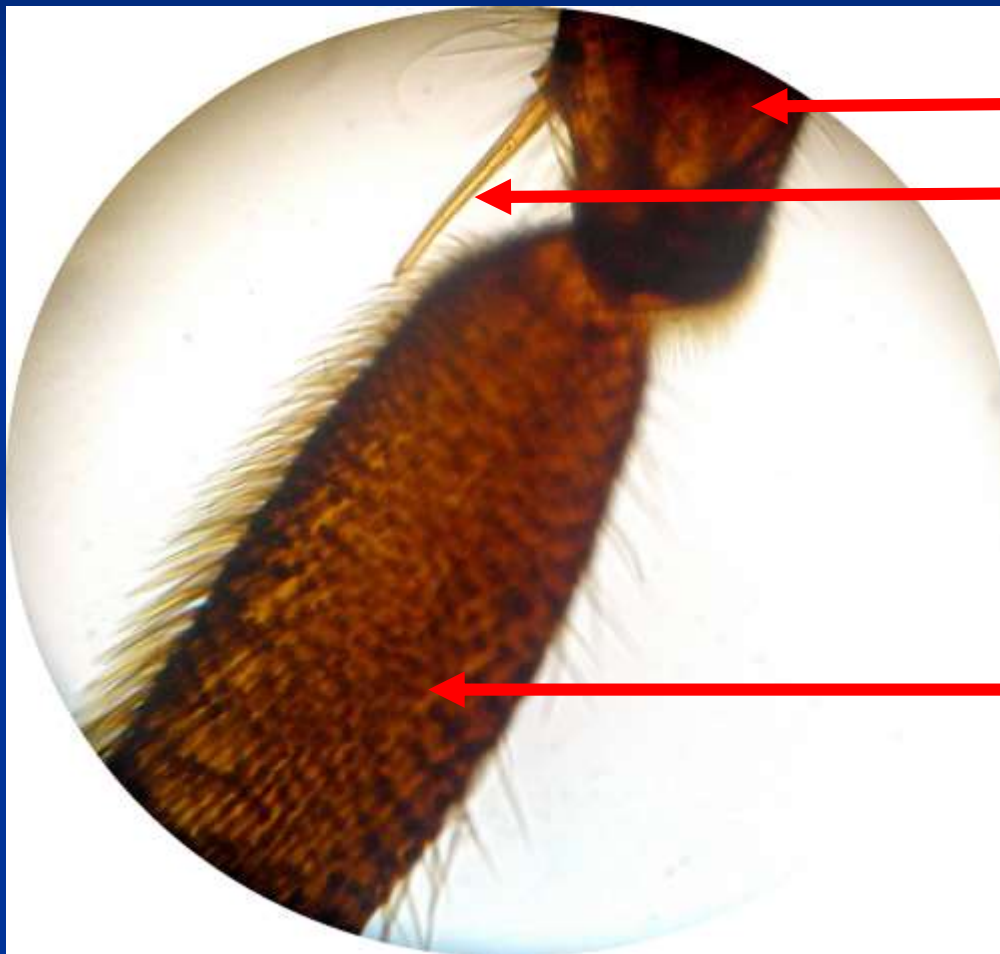
Končetina druhého páru – detail ochlupení paty

pata

články chodidla

Končetina druhého páru – detail ochlupení paty

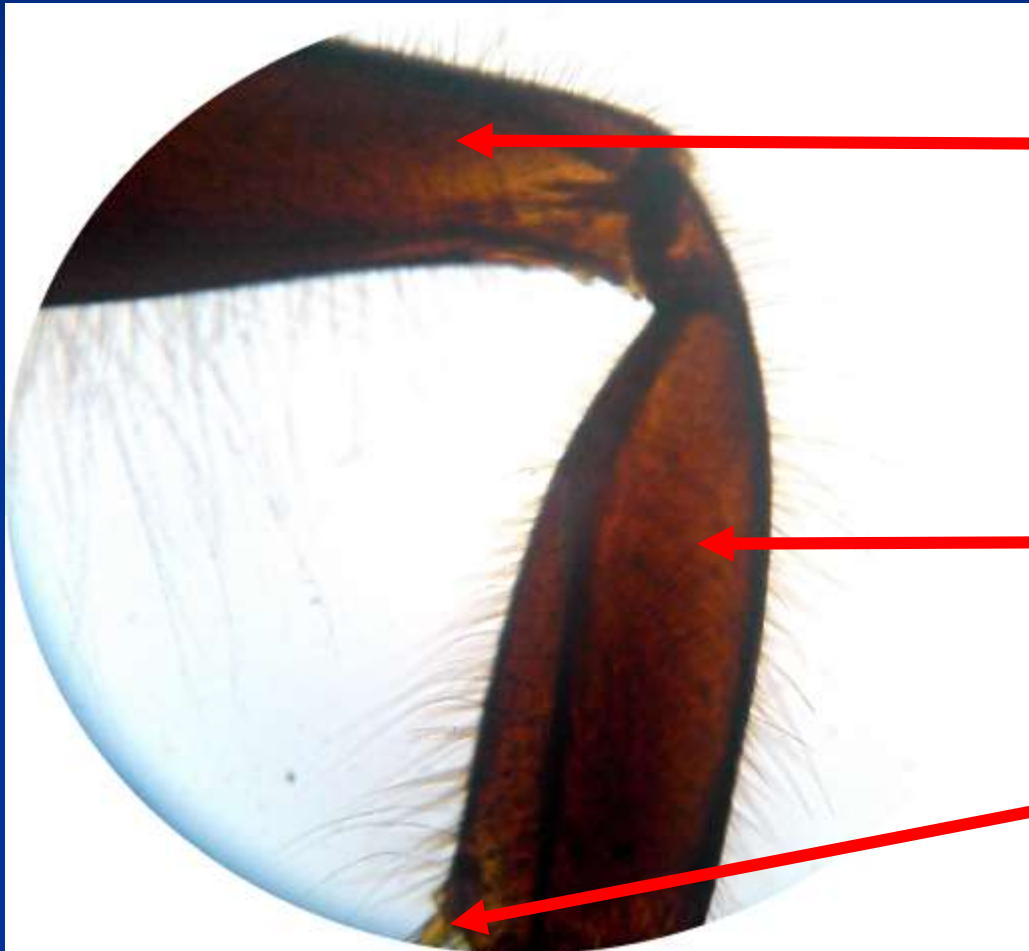

holeň (tibia)

trn na vnitřní straně holeně
- ke shazování rousků do buněk

pata (metatarsus)

Končetina druhého páru – střední část – spojení holeně a stehna

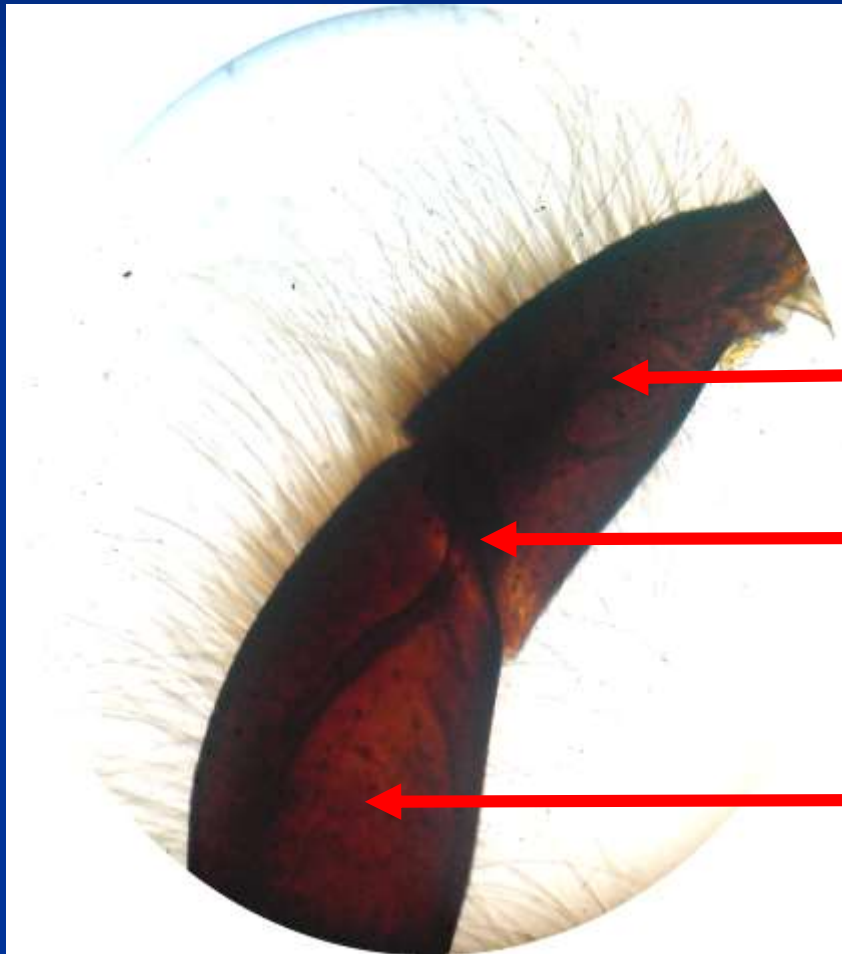

stehno (femur)

holeň (tibia)

báze trnu na shazování
pylových rousek

Končetina druhého páru – proximální část

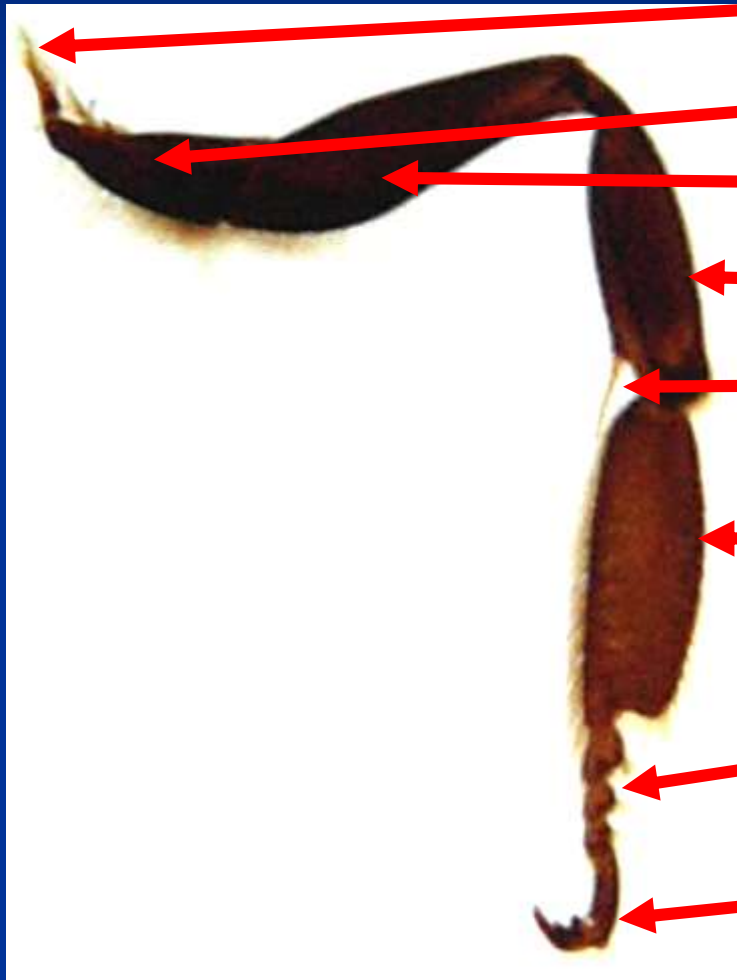

příkyčlí (trochanter)

kloubní spojení

stehno (femur)

Končetina druhého páru – celkový pohled

kyčel (coxa)

příkyčlí (trochanter)

stehno (femur)

holeň (tibia)

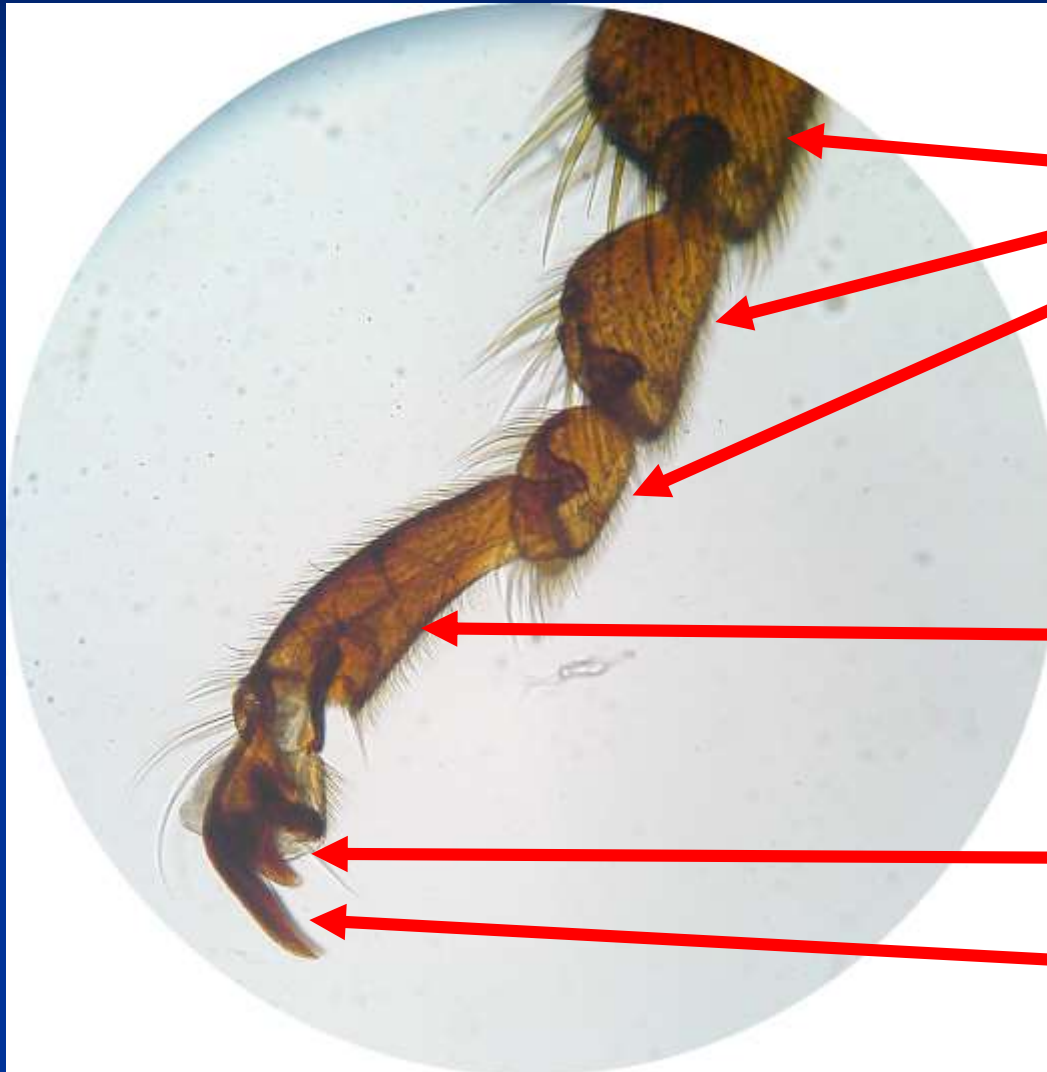
trn na shazování pylových rousek

pata (metatarsus)

články chodidla (tarsus)

poslední článek chodidla (praetarsus)
s drápkou (unguiculi) a polštářkem (pulvillus)

Končetina třetího páru – distální část

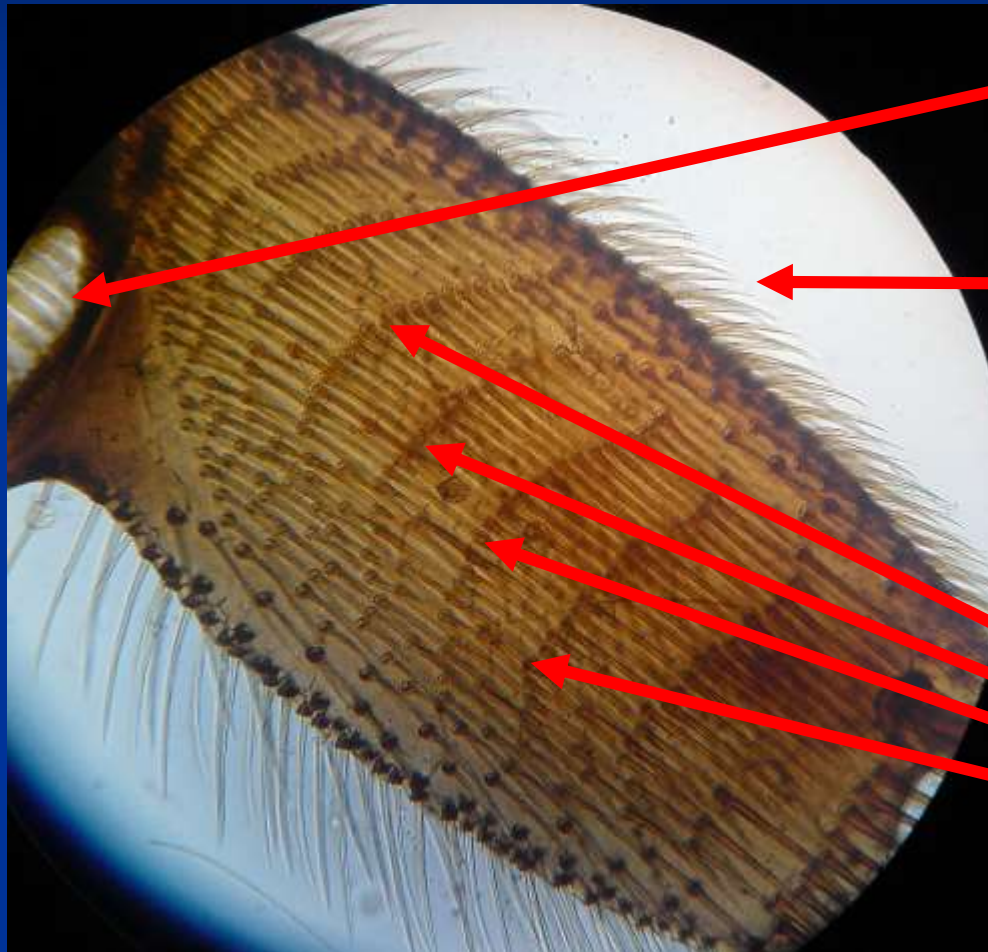
články chodidla (tarsus)

poslední článek chodidla (praetarsus)

přilnavý polštářek (pulvillus)

drápky (unguiculi)

Končetina třetího páru – detail ochlupení paty

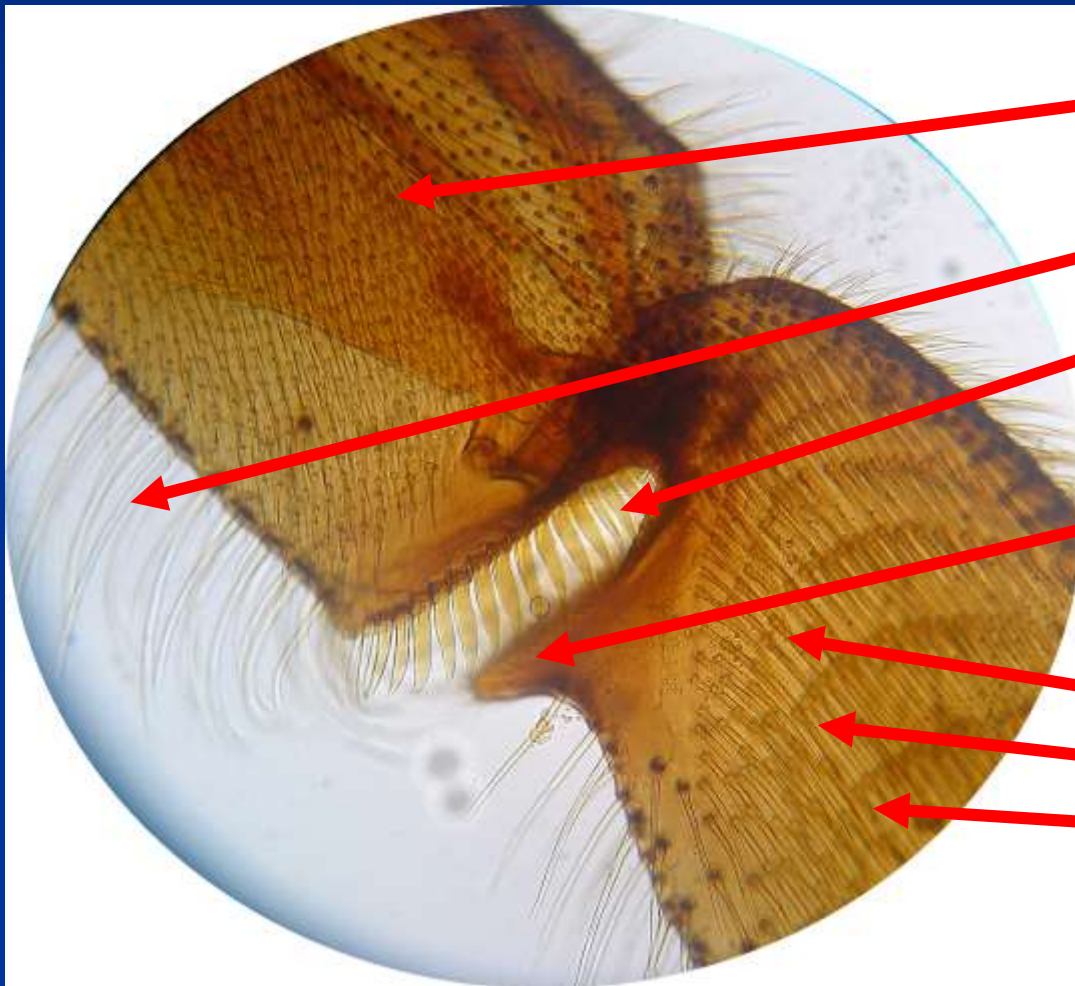

pylový hřeben

pata (metatarsus)

pylové kartáčky
(k vyčesávání pylu a jeho předávání
na pylové hřebeny protilehlých noh
a k snímání voskových šupinek)

Končetina třetího páru – spojení paty a holeně (vnitřní strana)

holeň (tibia)

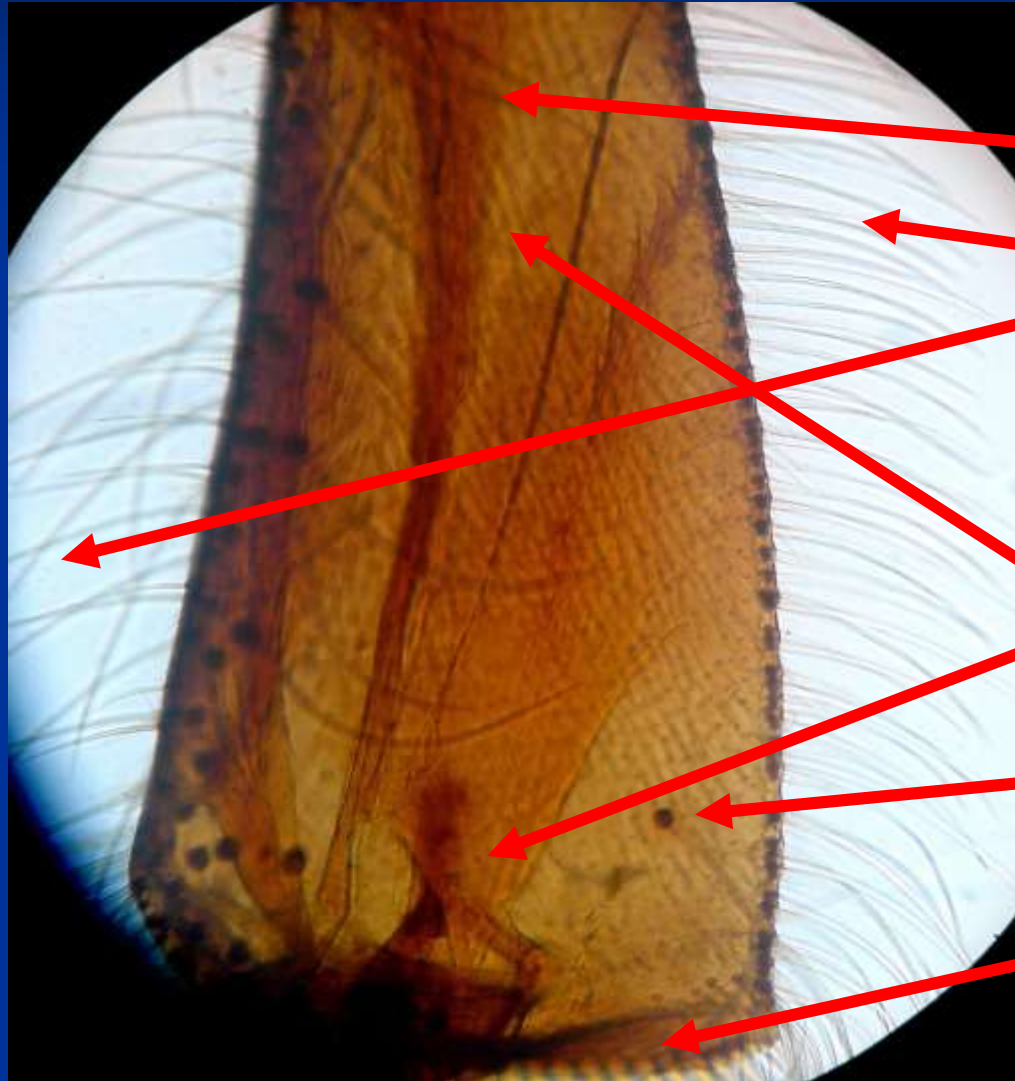
chloupky pylového košíčku
(vnější strana holeně)

pylový hřeben

posunovač pylu (traductor)

pylové kartáčky paty (metatarsu)
(k vyčesávání pylu a jeho předávání
na pylové hřebeny protilehlých noh
a k snímání voskových šupinek)

Končetina třetího páru – pylový košíček na vnější straně holeně

holeň (tibia)

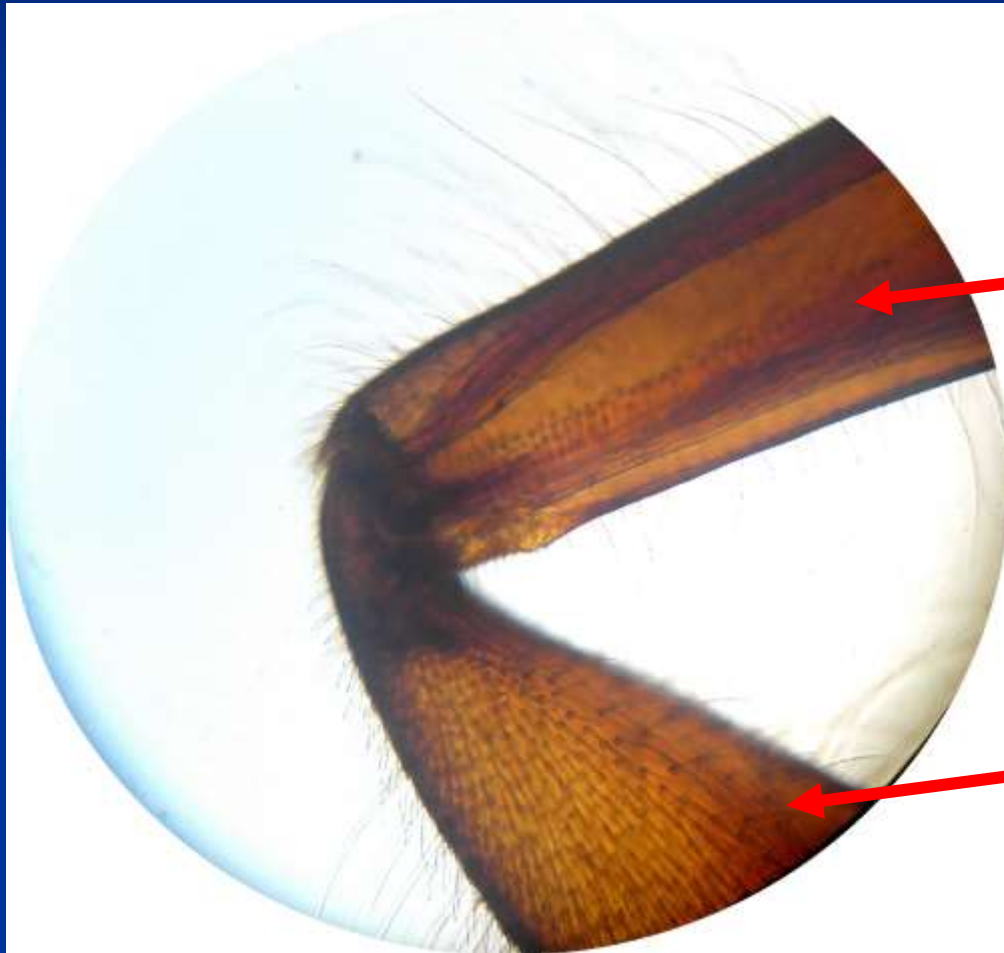
chloupky pylového košíčku
(vnější strana holeně)

prostor pylového košíčku
(slabé ochlupení)

Silný chloupek pomáhající udržovat
pylovou rousku

pylové tlačítko (depstum) (dolní okraj
holeně, za ním pylový hřeben)

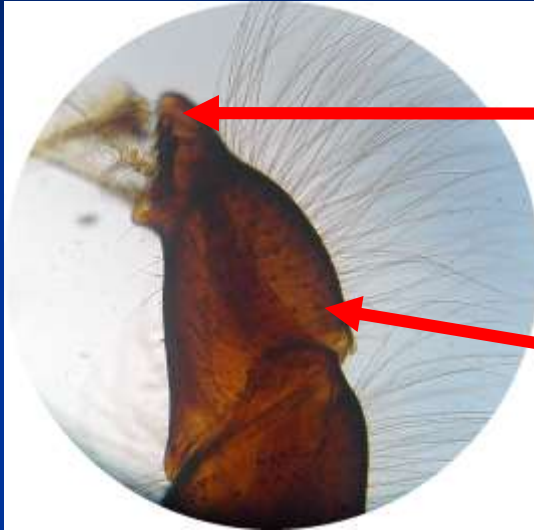
Končetina třetího páru – spojení holeně a stehna

stehno (femur)

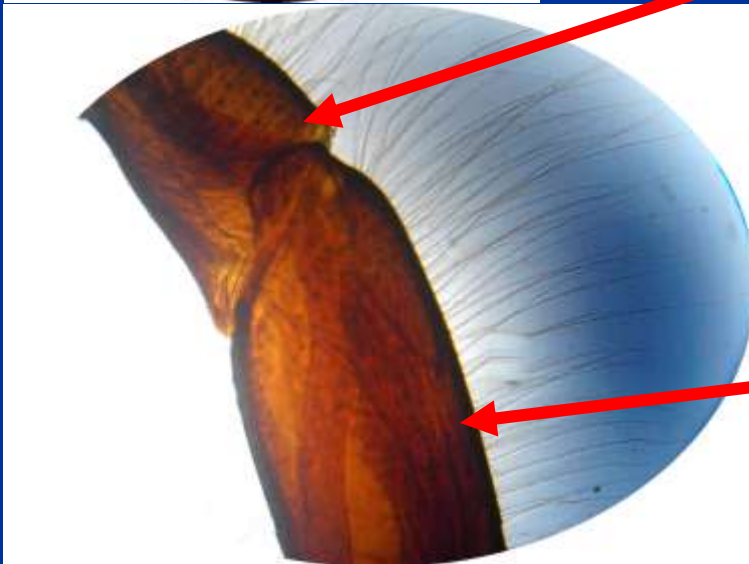
holeně (tibia)

Končetina třetího páru – spojení stehna, příkyčlí a kyčle

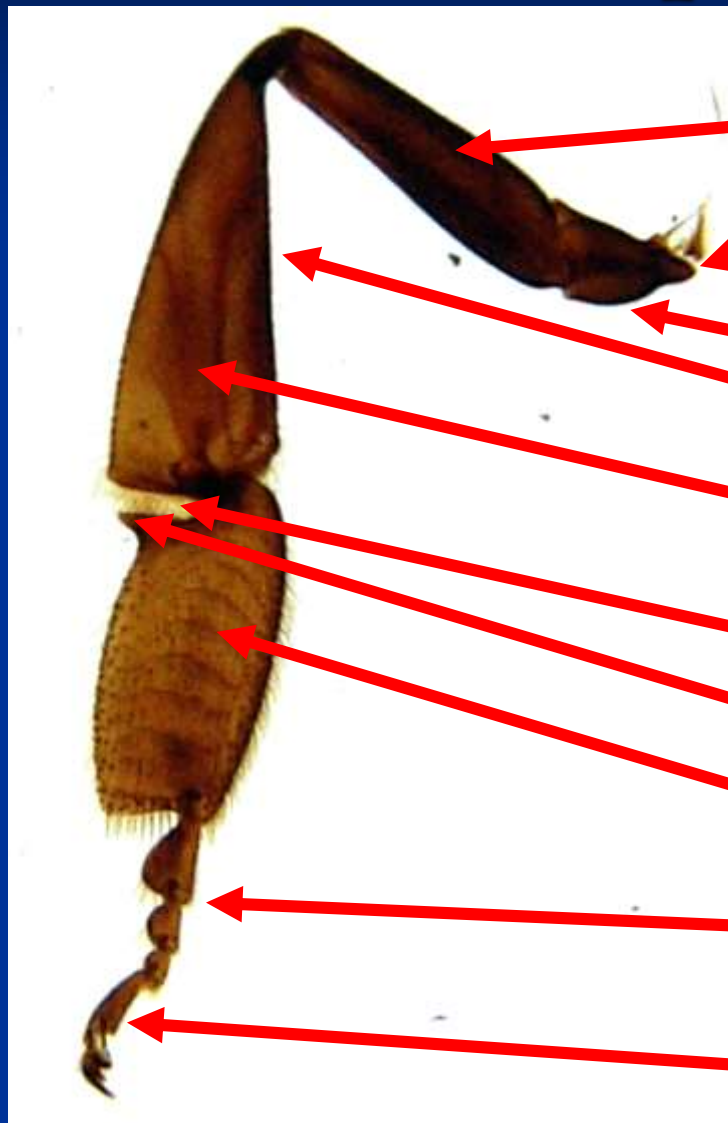
kyčel (coxa)

příkyčlí (trochanter)

stehno (femur)

Končetina třetího páru – celkový pohled

stehno (femur)

kyčel (coxa)

příkyčlí (trochanter)

holeň (tibia)

prostor pylového košíčku
(z vnější strany)

pylový hřeben

posunovač pylu (traductor)

pylové kartáčky paty (metatarsu)

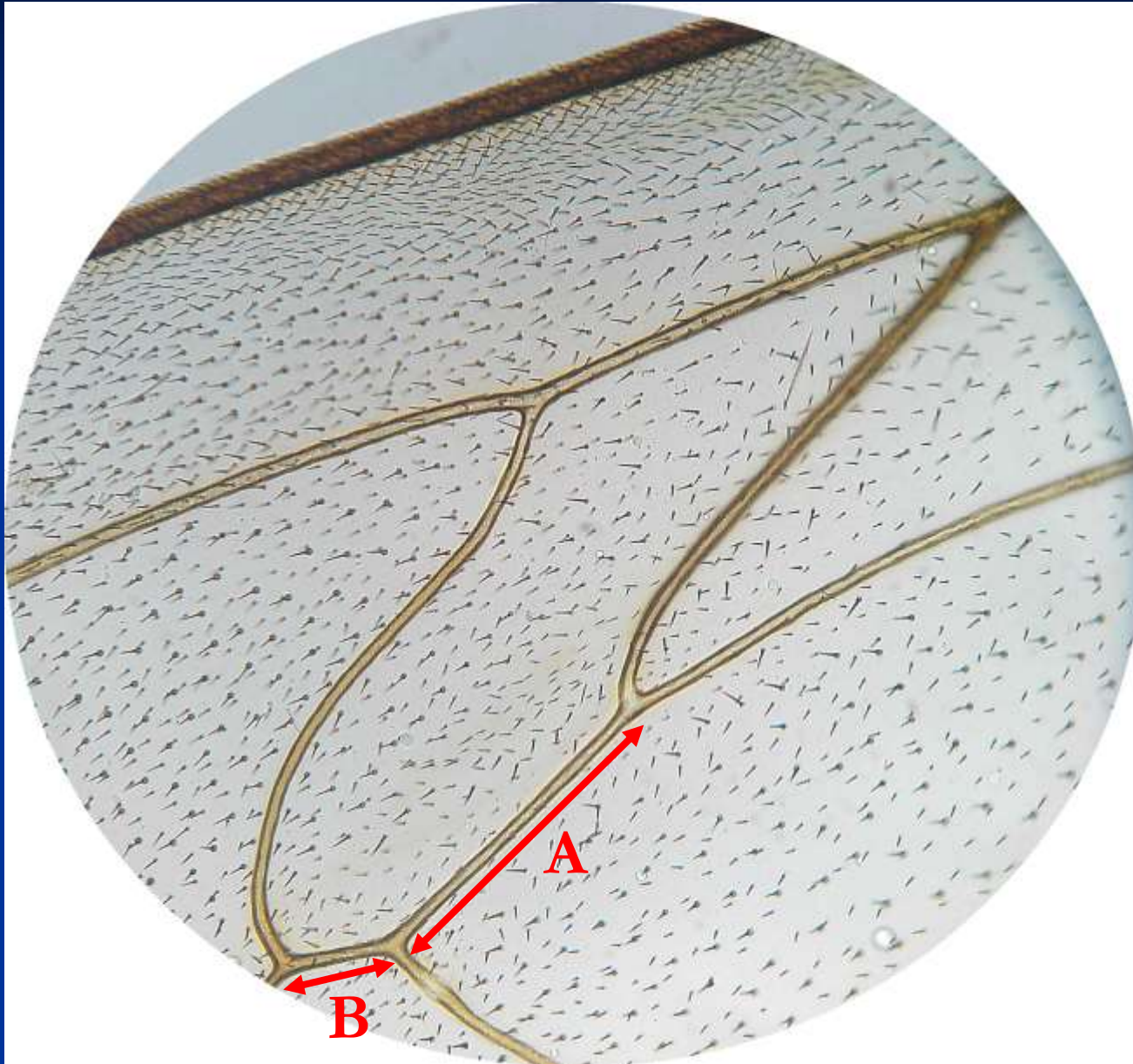
články chodidla (tarsus)

poslední článek chodidla (praetarsus)
s drápky (unguiculi) a přilnavým
polštářkem (pulvillus)

Přední křídlo – kloub pro připojení létacích svalů

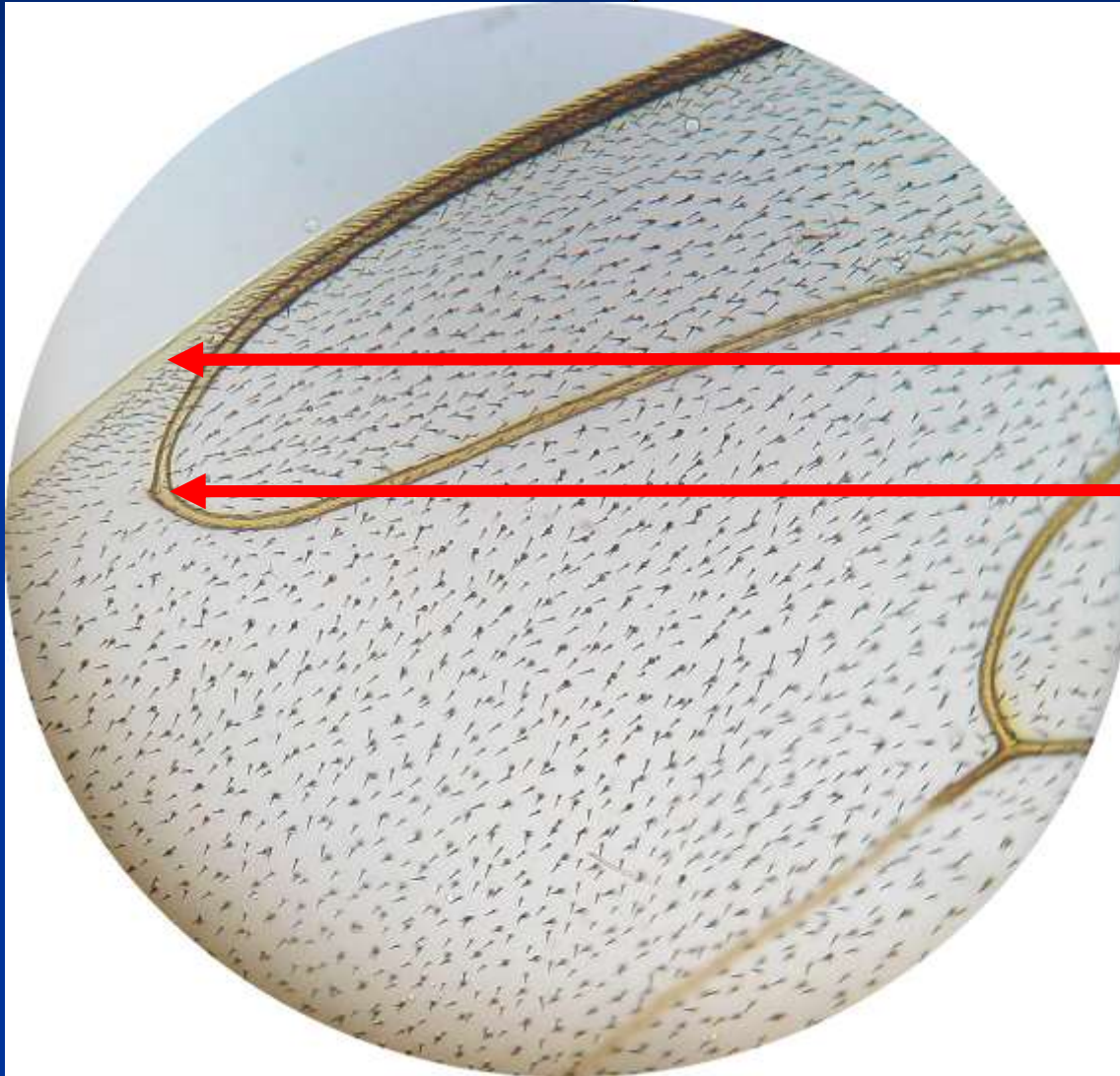
Přední křídlo – loketní index

Loketní index =

A / B

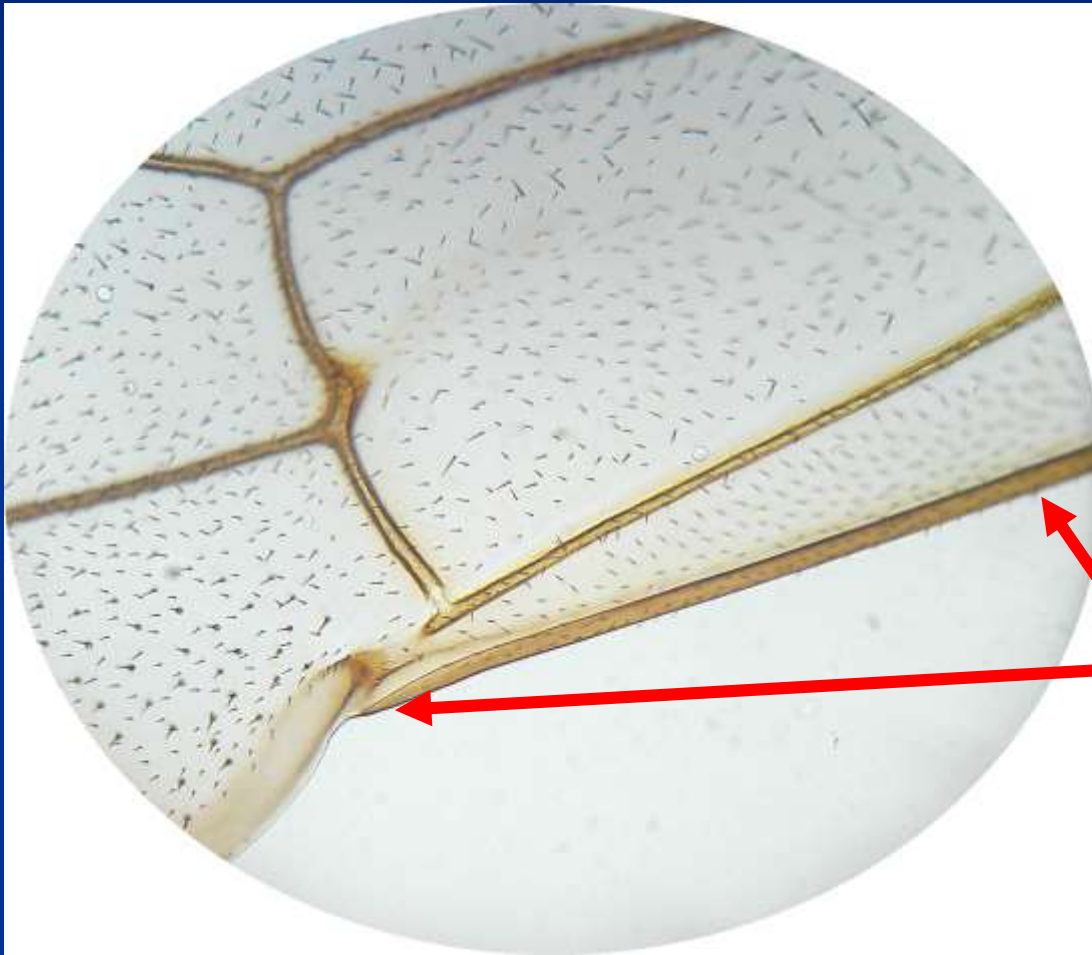
Přední křídlo – costa a zakončení vřetenního (radiálního) pole

krajní žilka (costa)

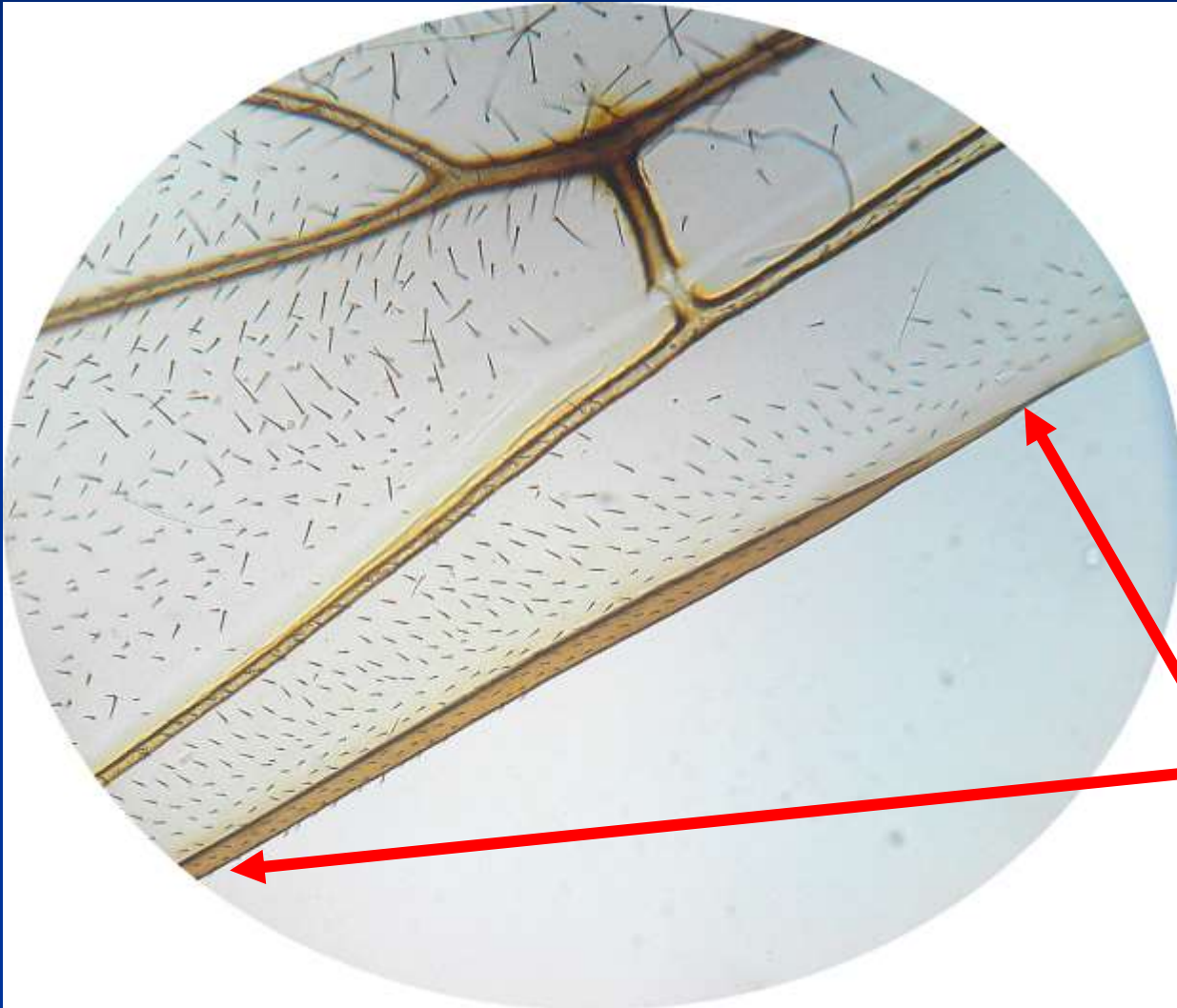
zakončení vřetenního
(radiálního) pole

Přední křídlo – zadní okraj se žlábkem

detail žlábků – zadní část

Přední křídlo – zadní okraj se žlábkem

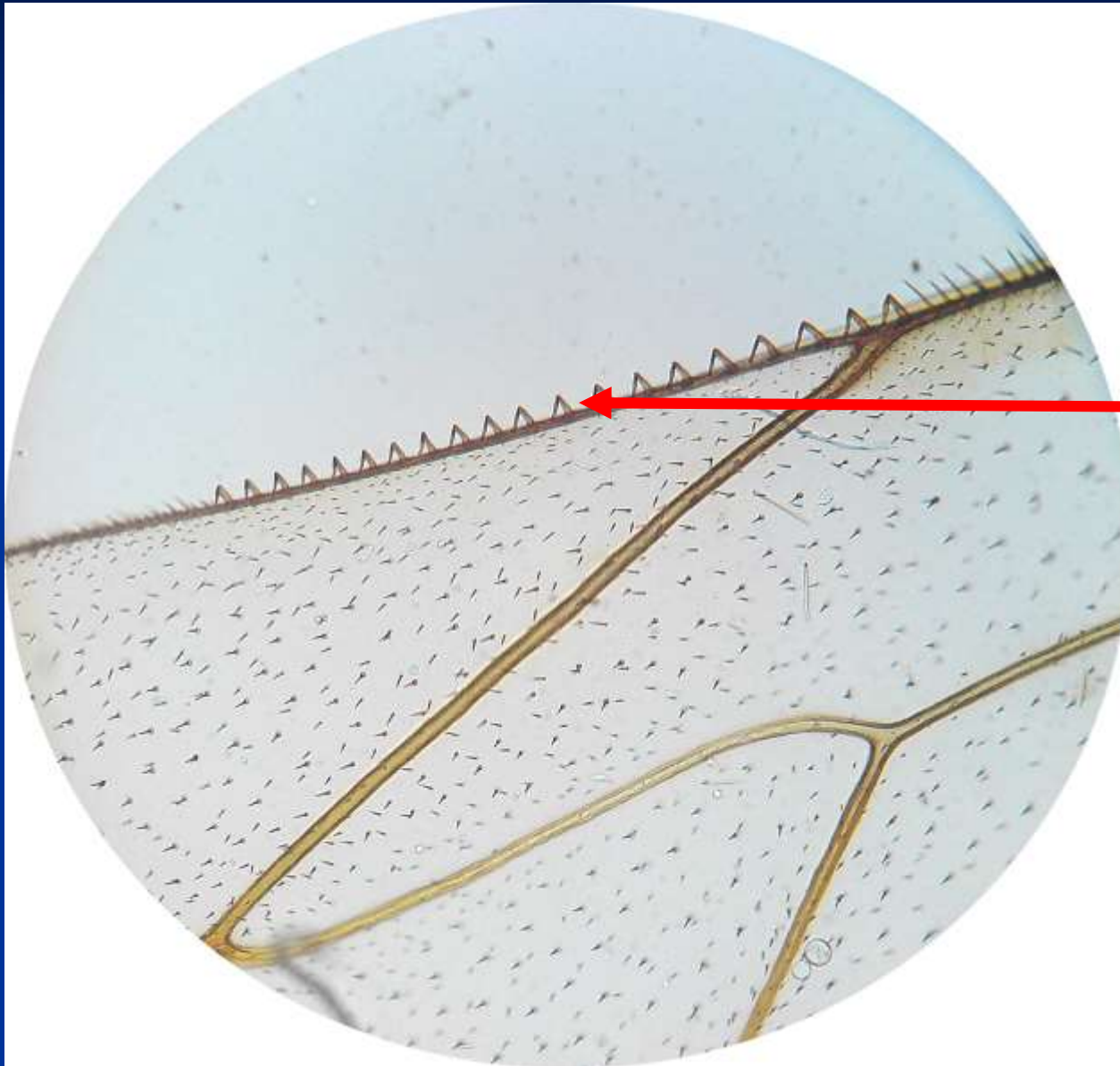

detail žlábků – přední část

Zadní křídlo – kloub

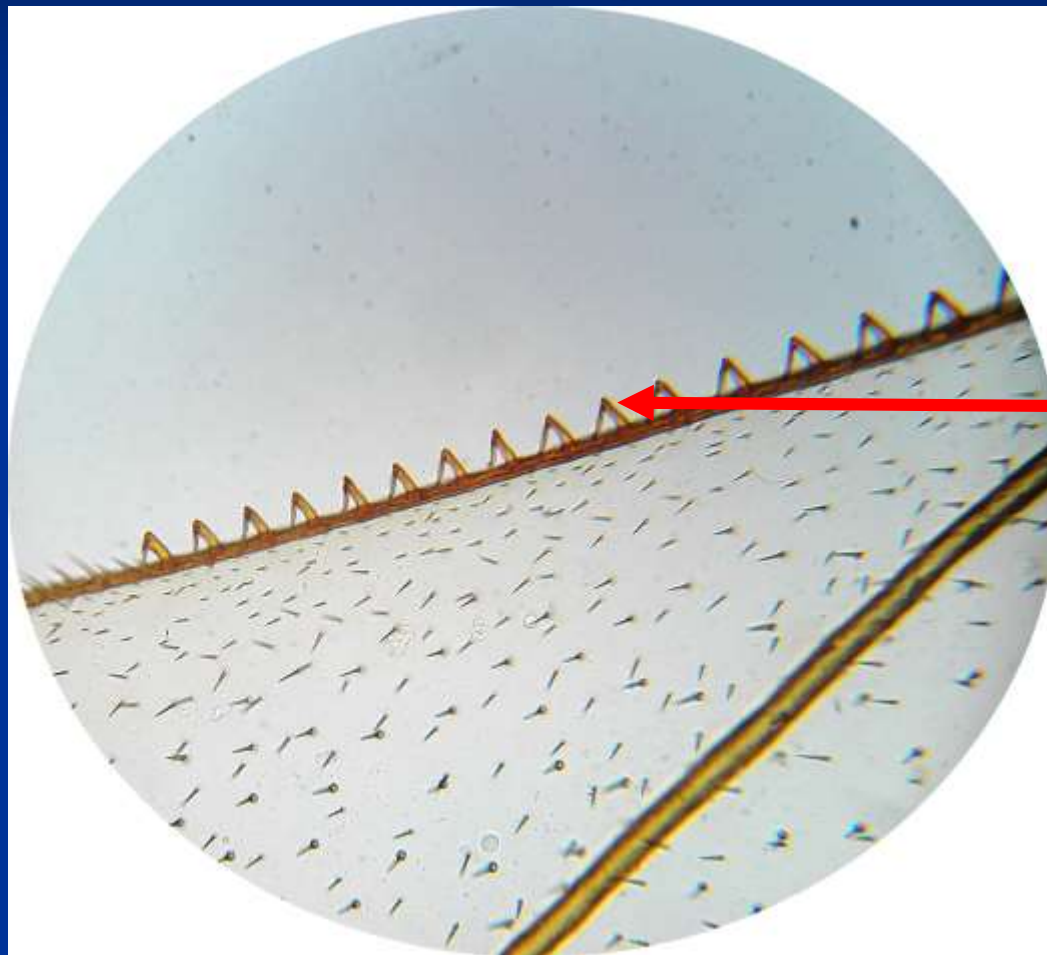

Zadní křídlo – háčky předního okraje

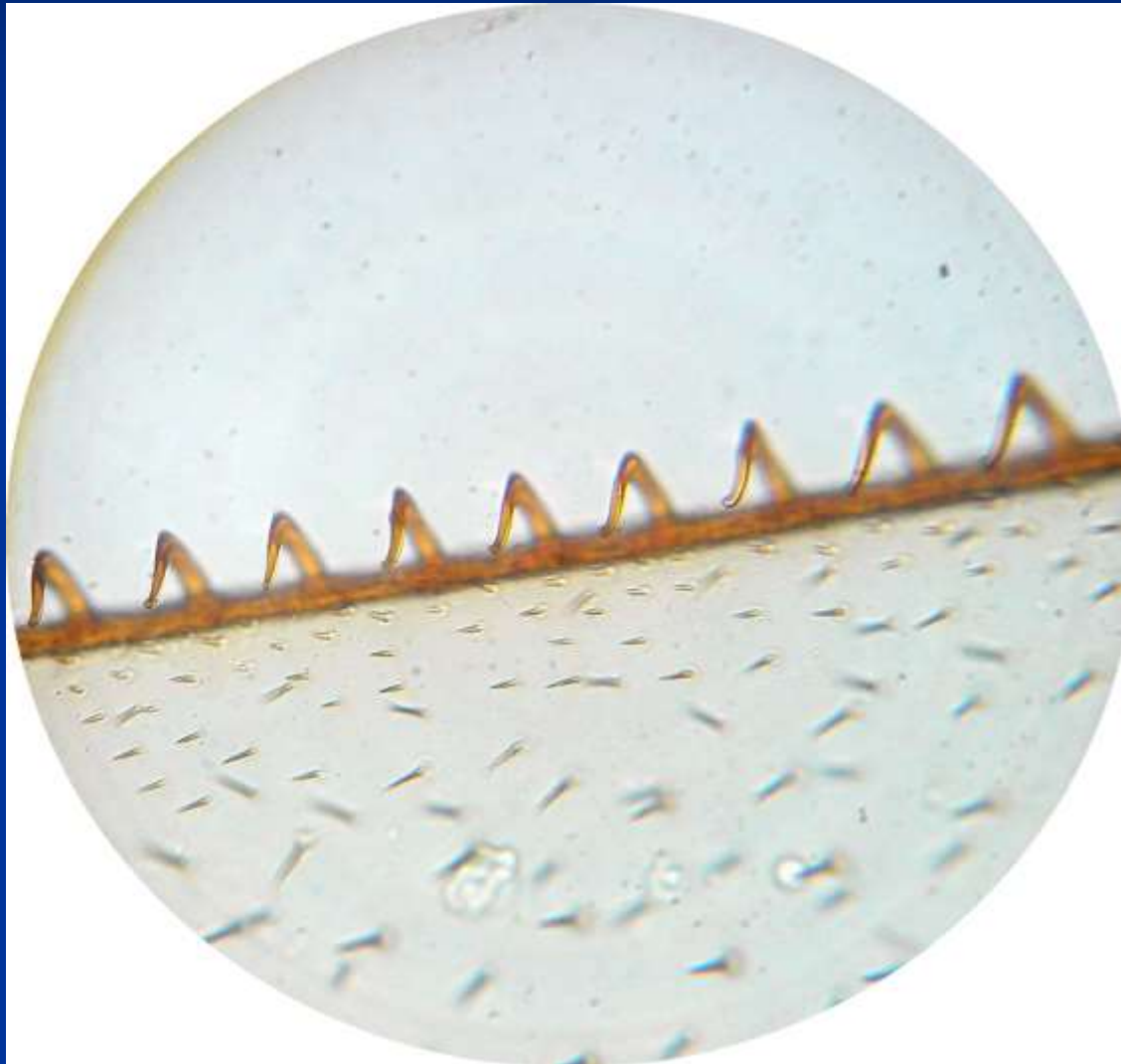
háčky pro spojení se
žlábkem zadního
okraje předního křídla

Zadní křídlo – háčky předního okraje (více zvětšeno)

háčky pro spojení se
žlábkem zadního
okraje předního křídla

Zadní křídlo – háčky předního okraje (detail)

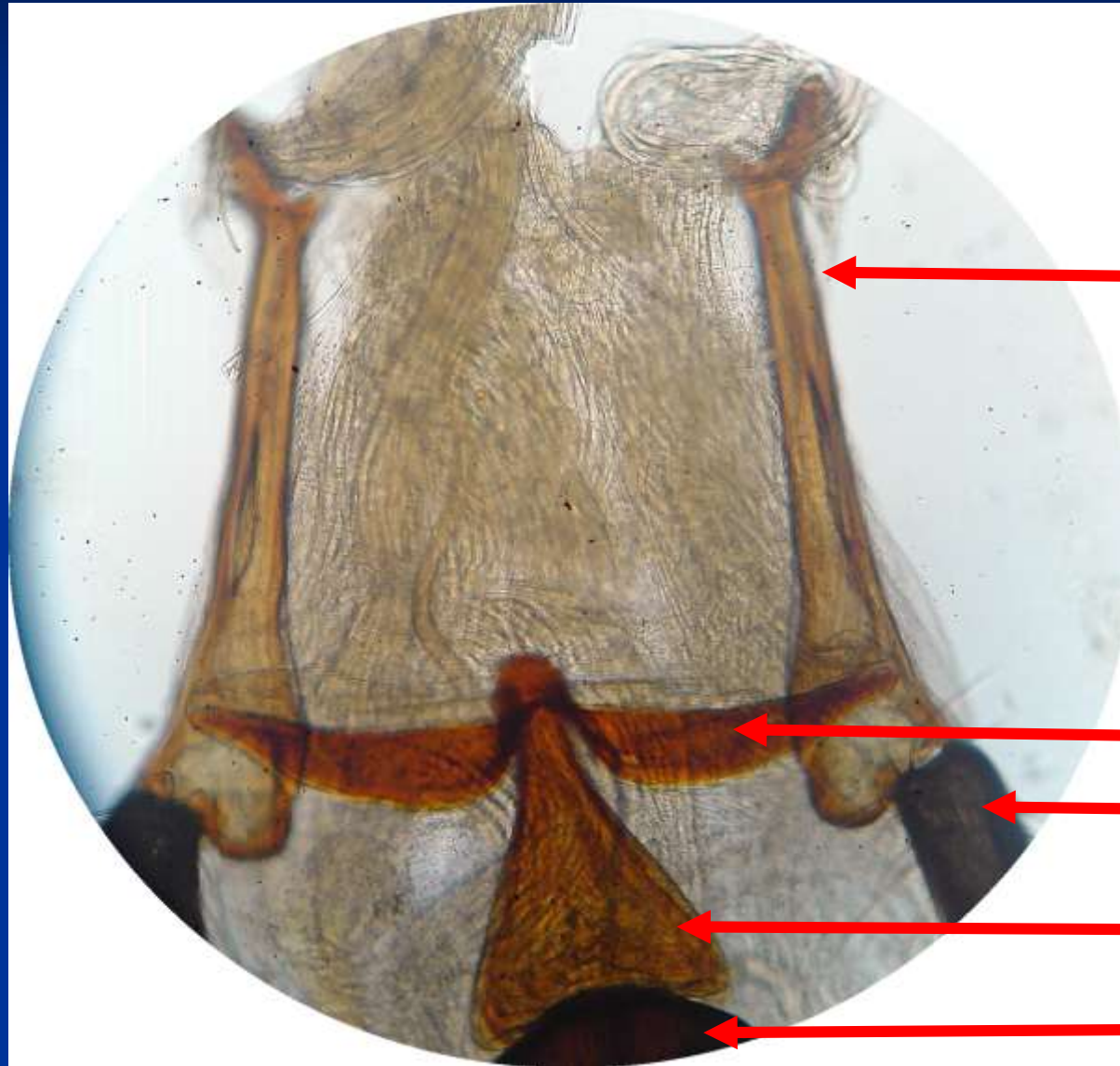
Křídla včel – celkový pohled

Kusadlo (mandibula)

Kloubní závěs ústního ústrojí

stěžej (cardo)

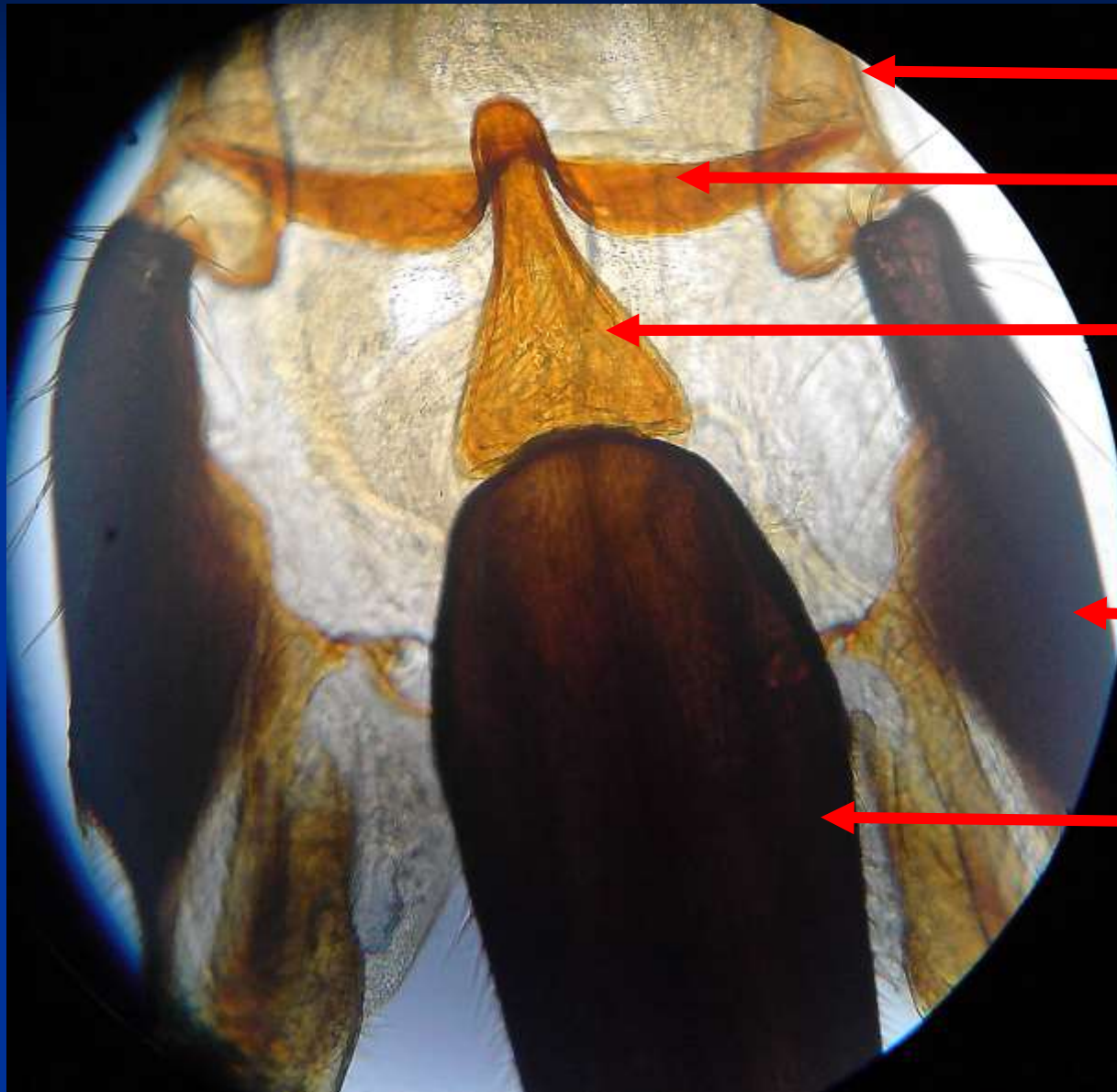
uzdička (lorum)

násadec (stipes)

podbradek
(submentum)

brada (mentum)

Ústní ústrojí – proximální část

stěžej (cardo)

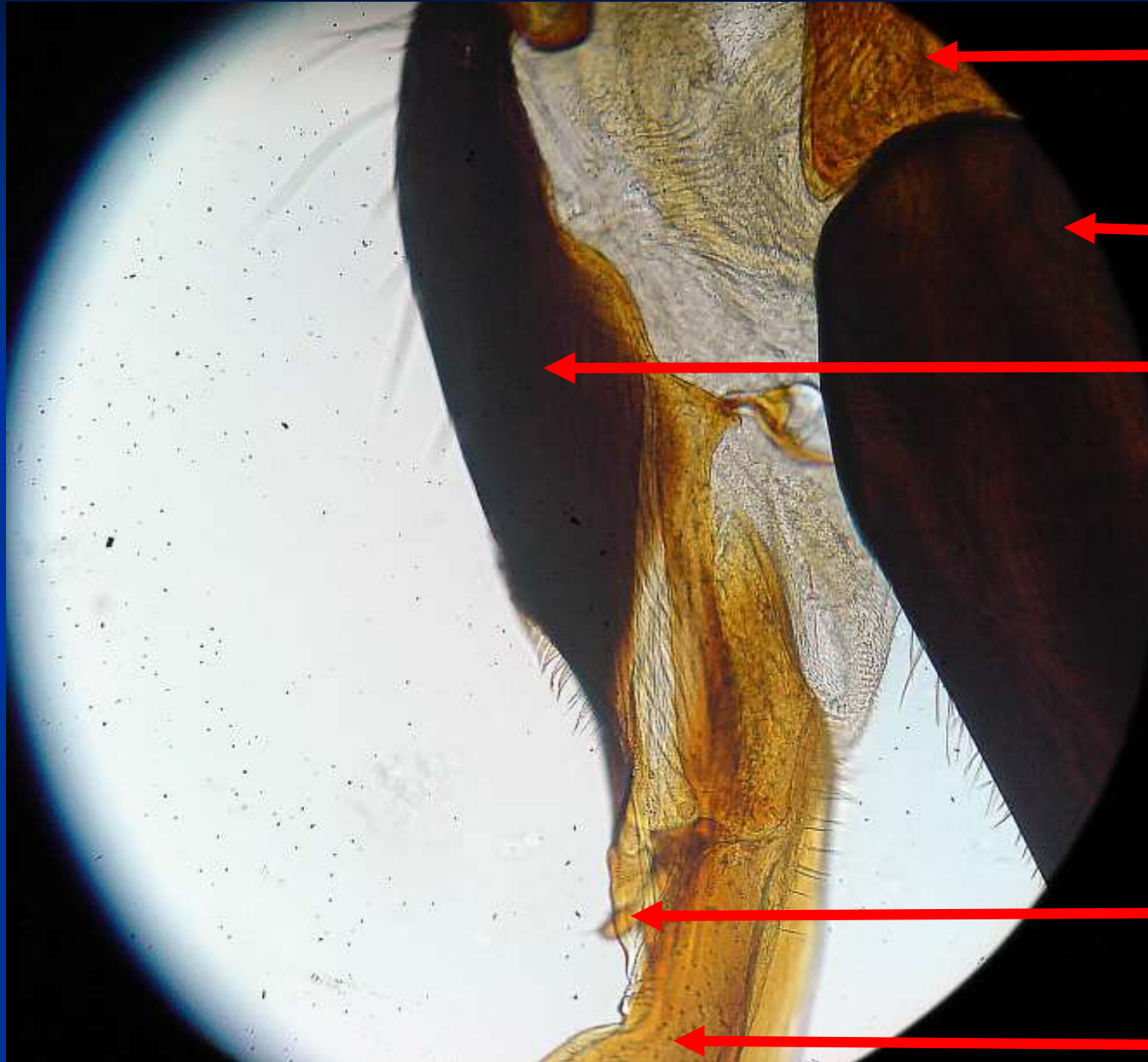
uzdička (lorum)

podbradek
(submentum)

násadec (stipes)

brada (mentum)

Klouby čelisti (maxilla)

podbradek
(submentum)

brada (mentum)

nášadec čelisti
(stipes)

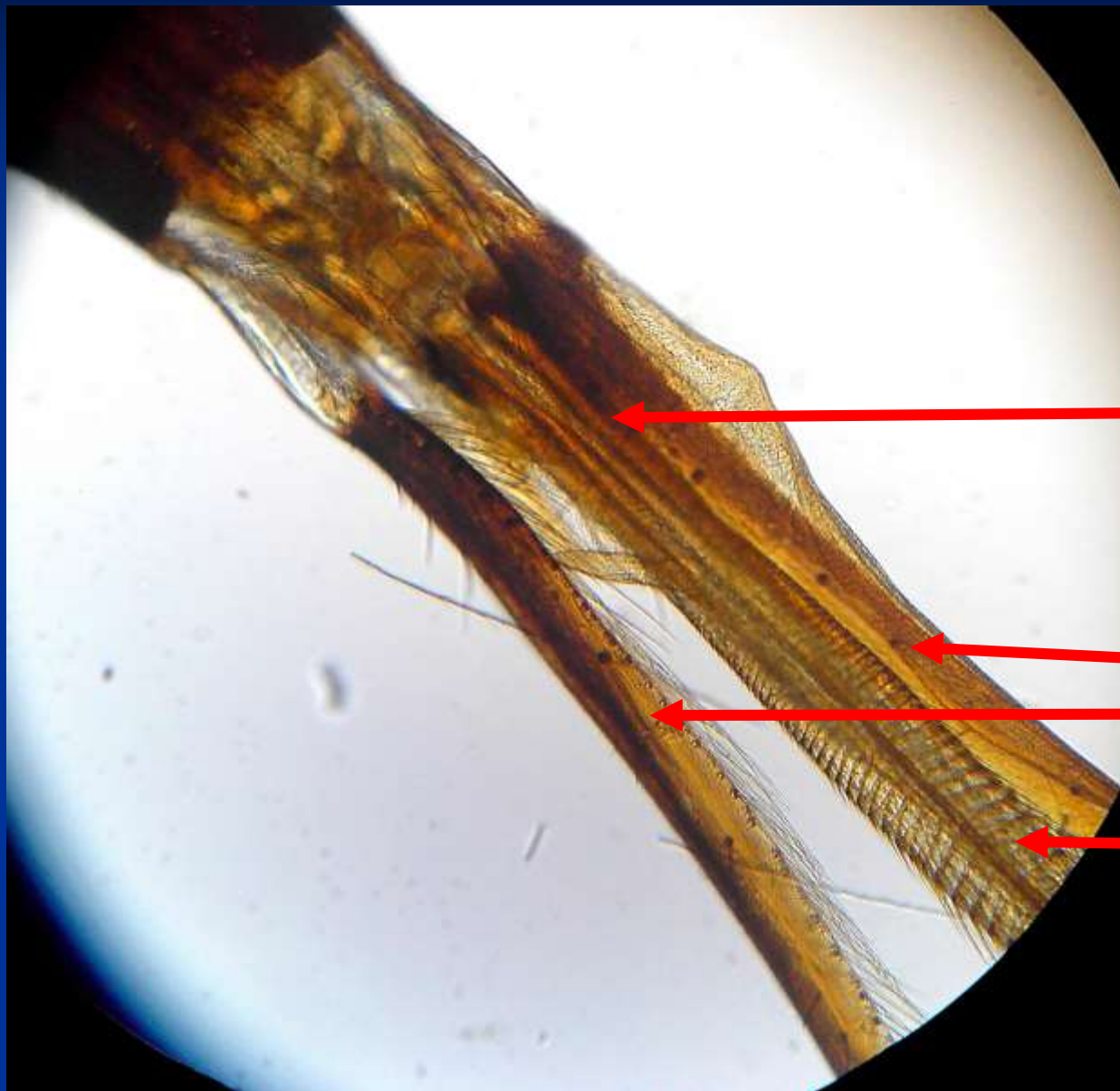
čelistní makadlo
(palpus maxillaris)

vnější čelist (galea)

Detaily vnější čelisti

Střední část ústního ústrojí

pajazýčky (paraglossae)

pysky
(labia)

jazyk
(glossa)

Ústní ústrojí – distální část

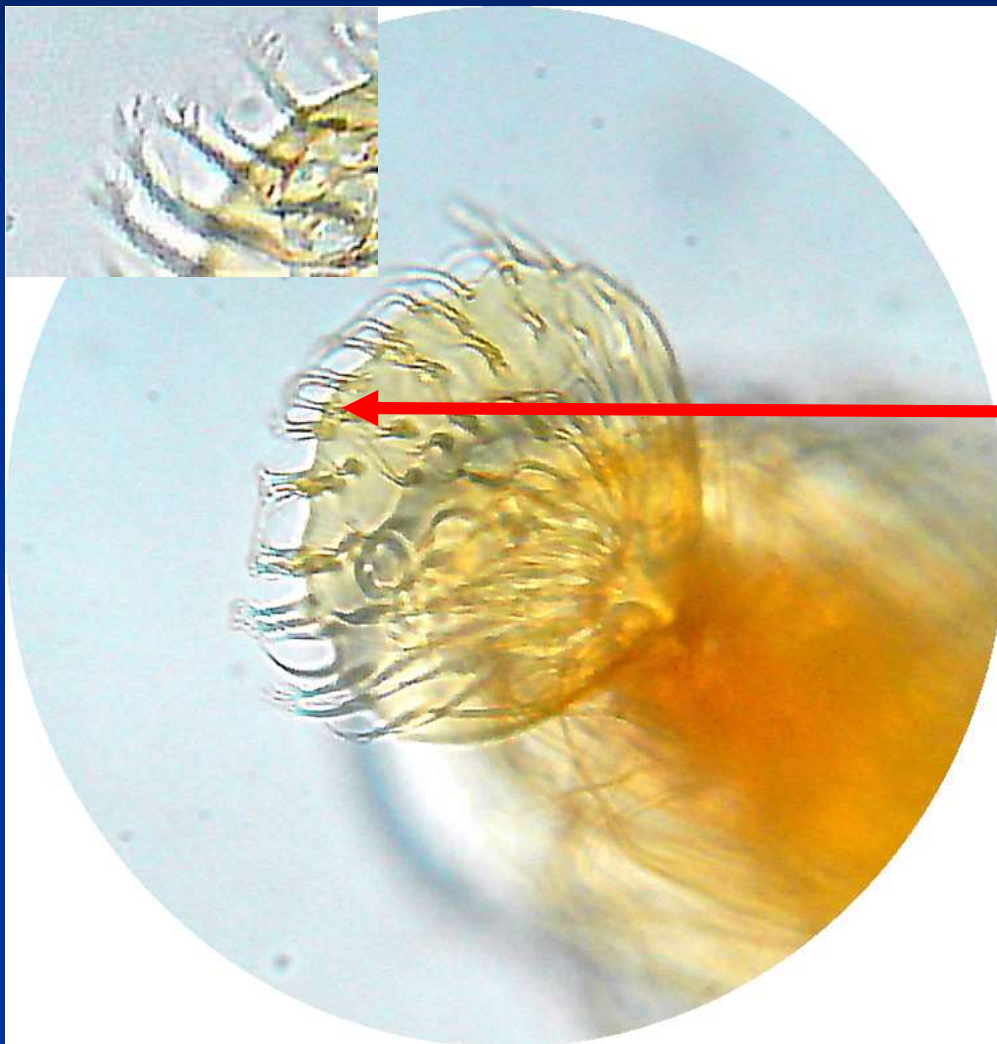
pysk
(labium)

pyskové makadlo
(palpus labialis)

jazyk
(glossa)

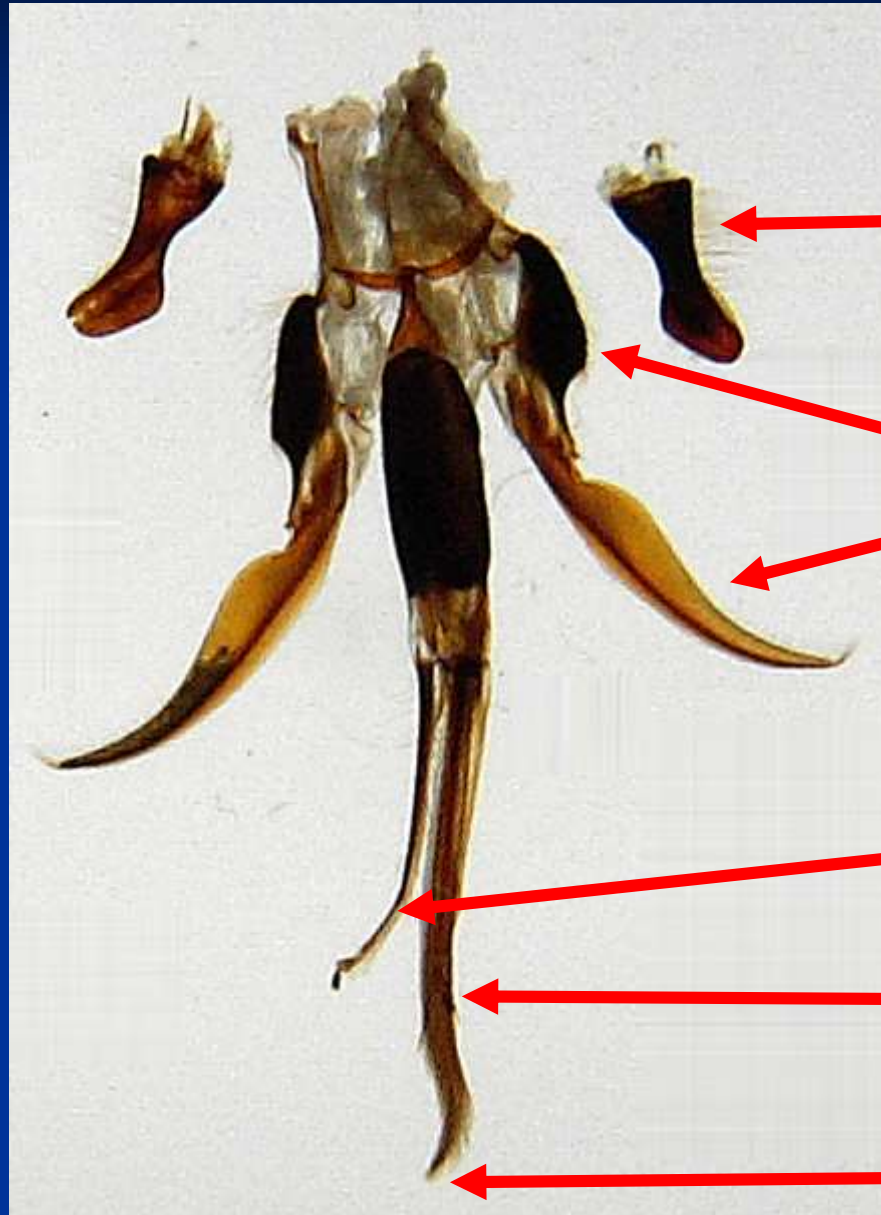
lžička
(labella)

Detail lžičky (labellum)

stroměkovitě větvené
chloupky lžičky

Ústní ústrojí – celkový pohled

kusadlo
(mandibula)

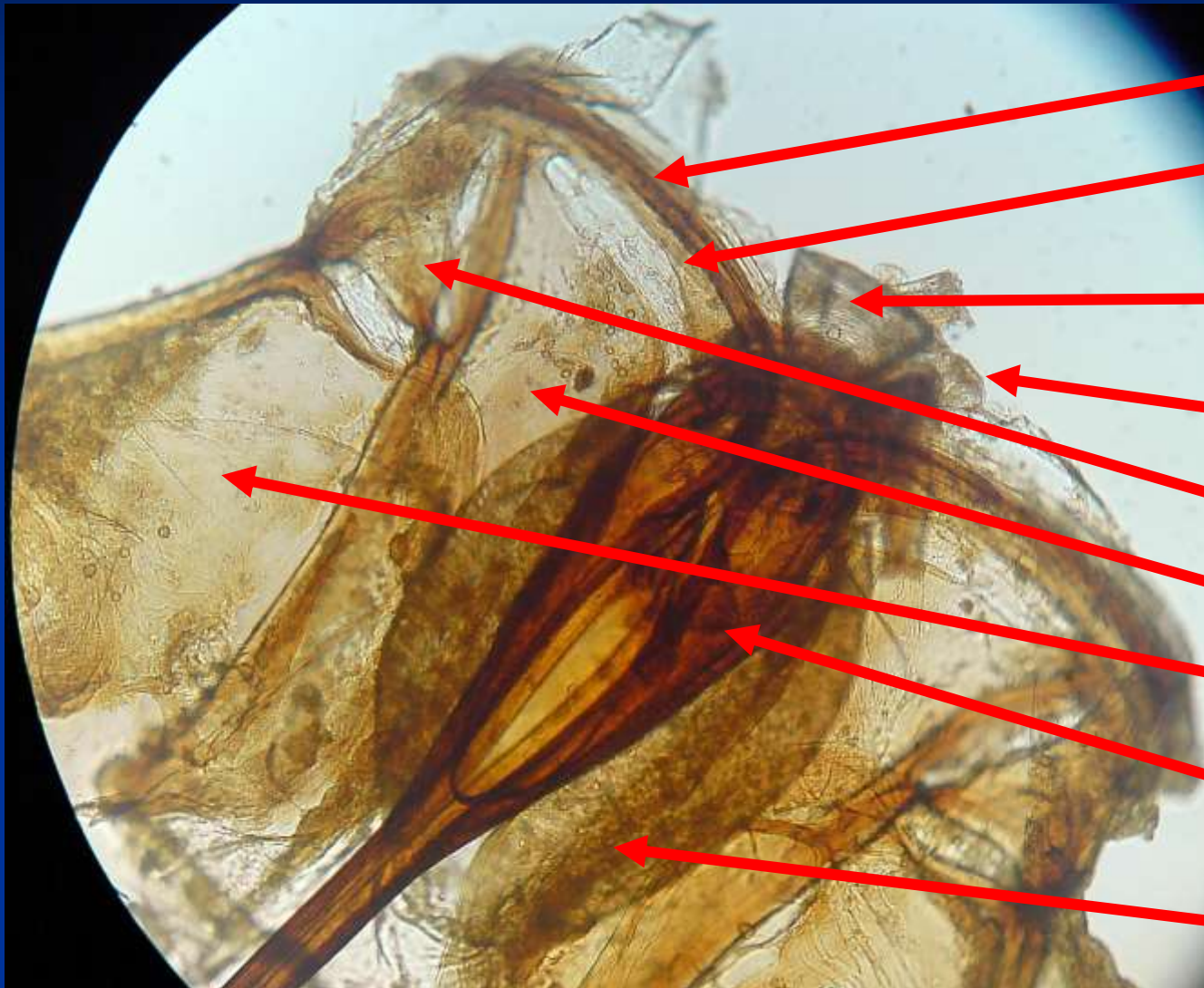
kusadlo druhého
páru = čelist (maxilla)
- násadec a vnější
čelist s makadlem

pysk (labium)
s pyskovým makadlem

jazyk
(glossa)

lžička
(labella)

Žihadlový aparát – proximální část

oblouk
žihadlového bodla

oblouk
žihadlového žlábků

vyústění jedového
váčku

Dufourova žláza

trojhranná destička

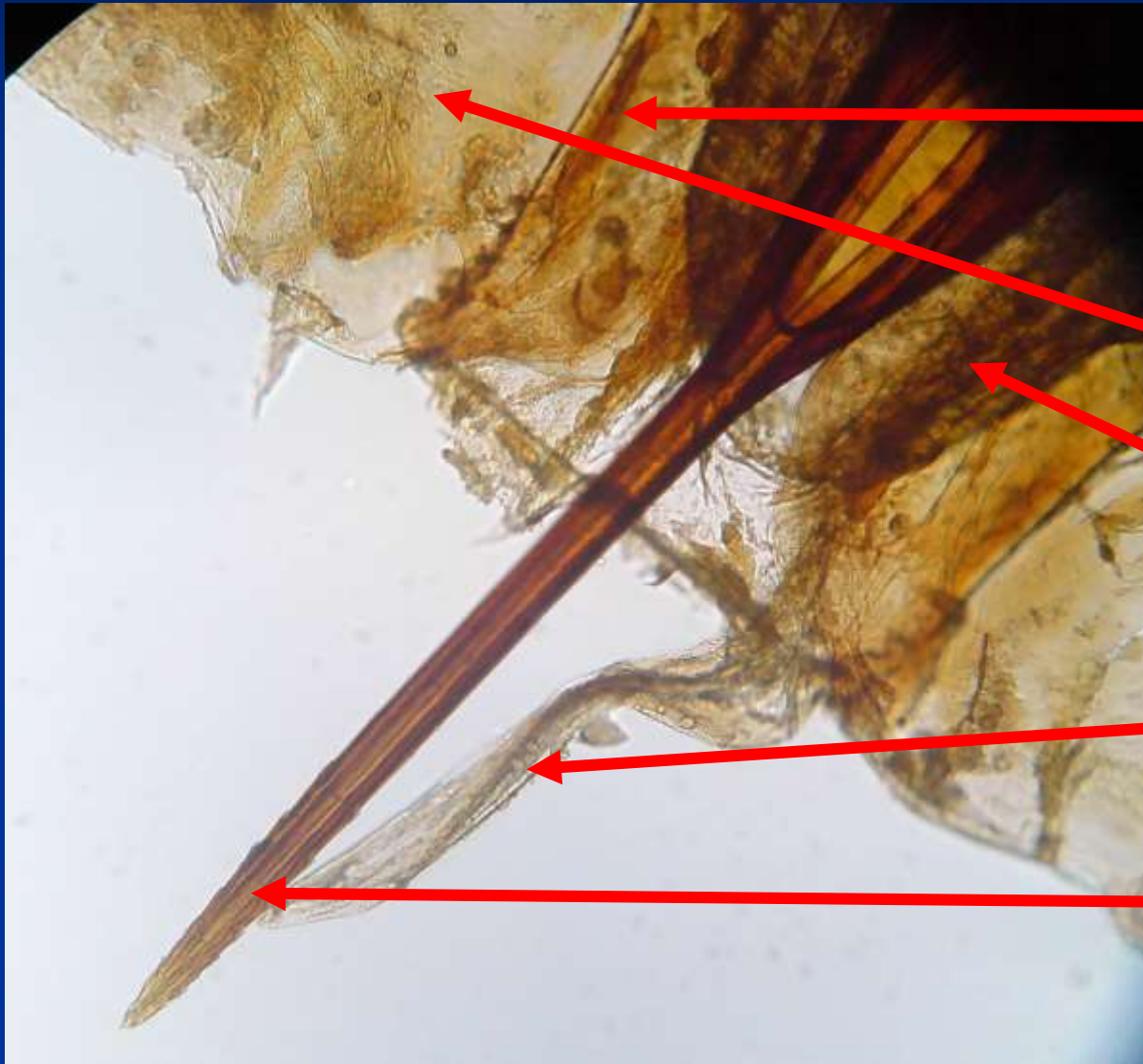
obdélníková destička

čtvercová destička

kyj

výdut'

Žihadlový aparát – distální část

obdélníková destička

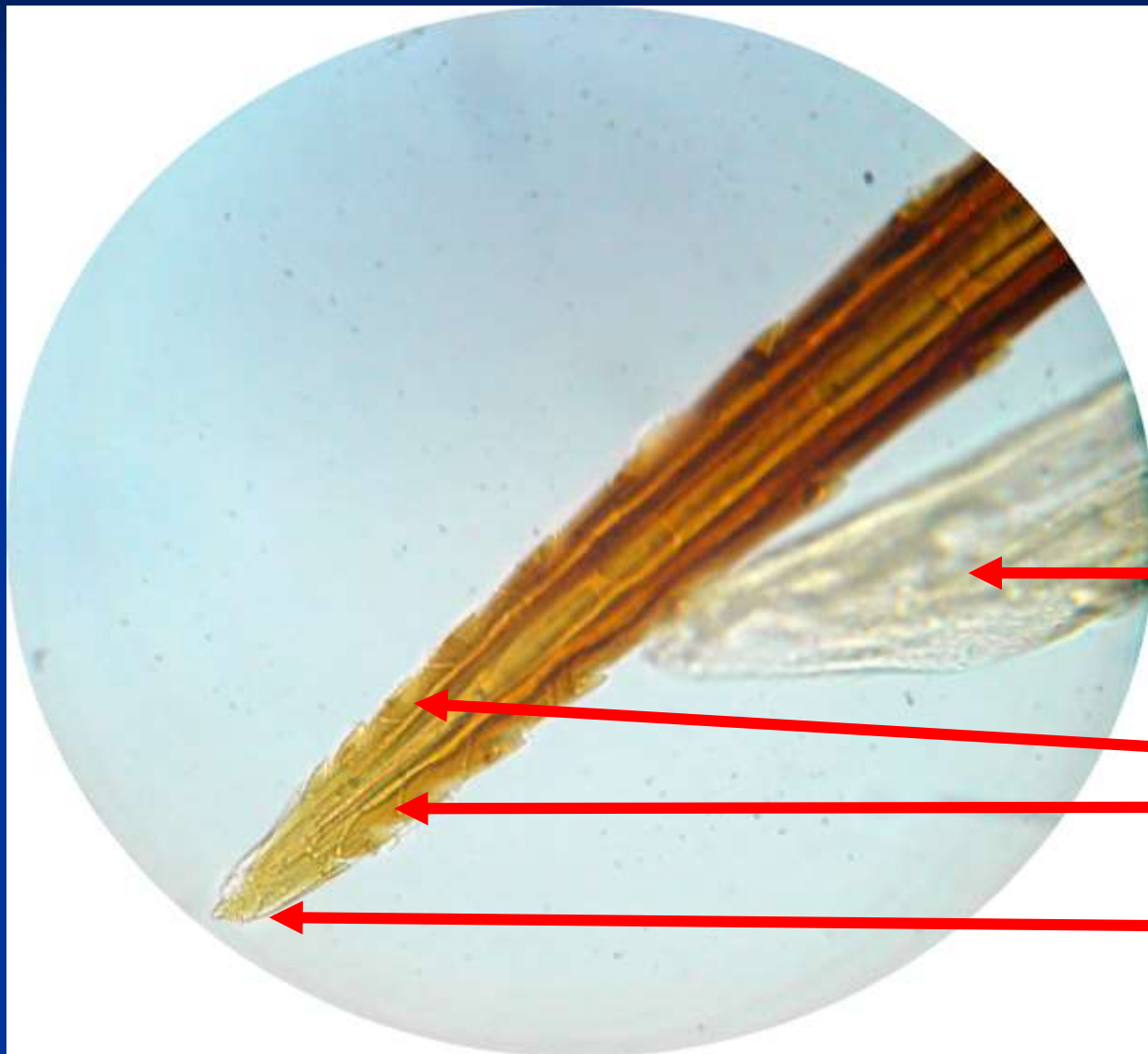
čtvercová destička

výduť

žihadlová pochva

žihadlové bodlo
(2 štětinky ve žlábkku)

Detail žihadlového bodla

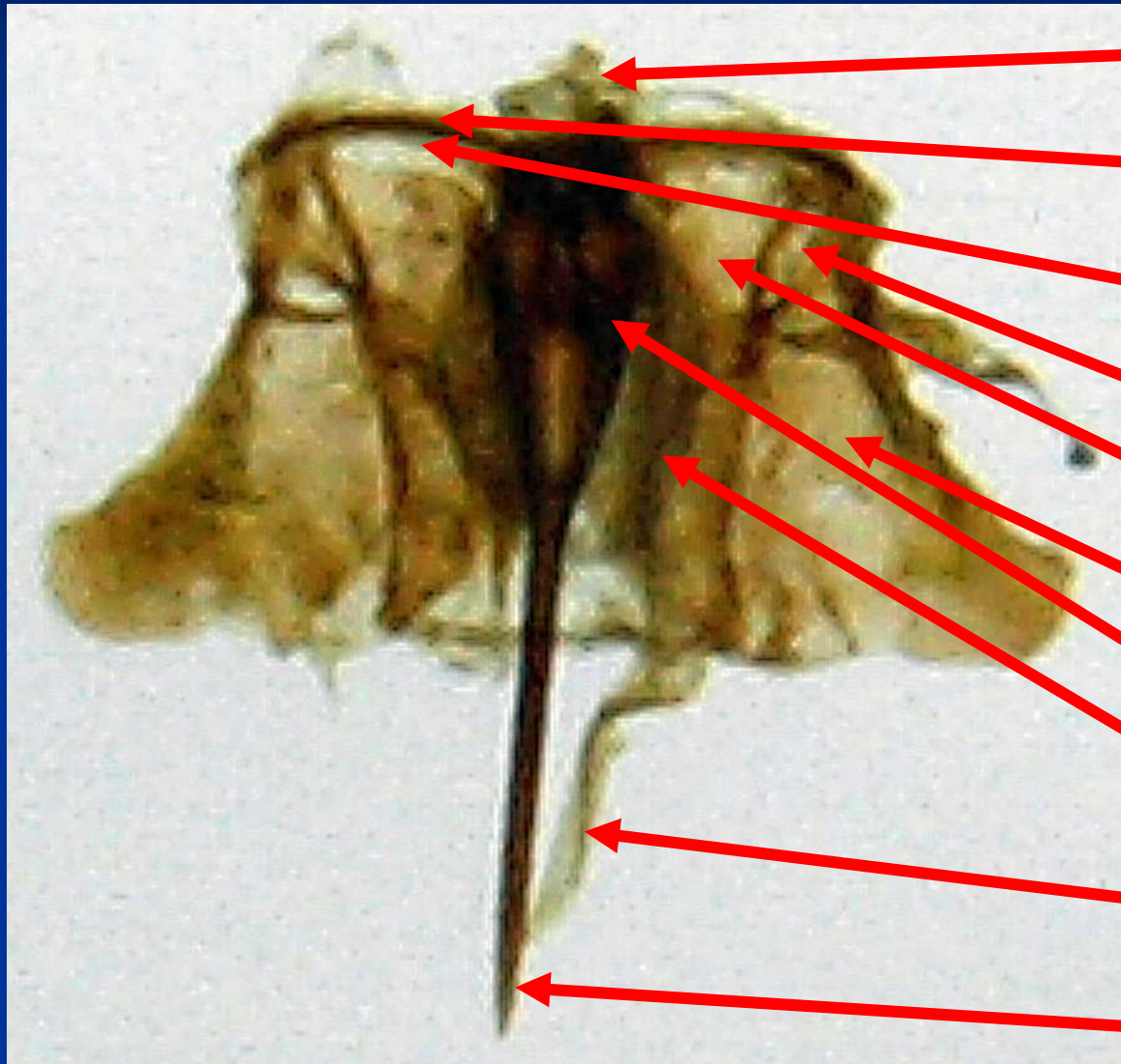

žihadlová pochva

2 štětinky s vratizoubky
uvnitř žihadlového žlábků

hrot žihadlového
žlábků

Žihadlový aparát – celkový pohled

vyústění jedového
váčku a Dufouroy žlázy

oblouk
žihadlového bodla

oblouk
žihadlového žlábků

trojhranná destička

obdélníková destička

čtvercová destička

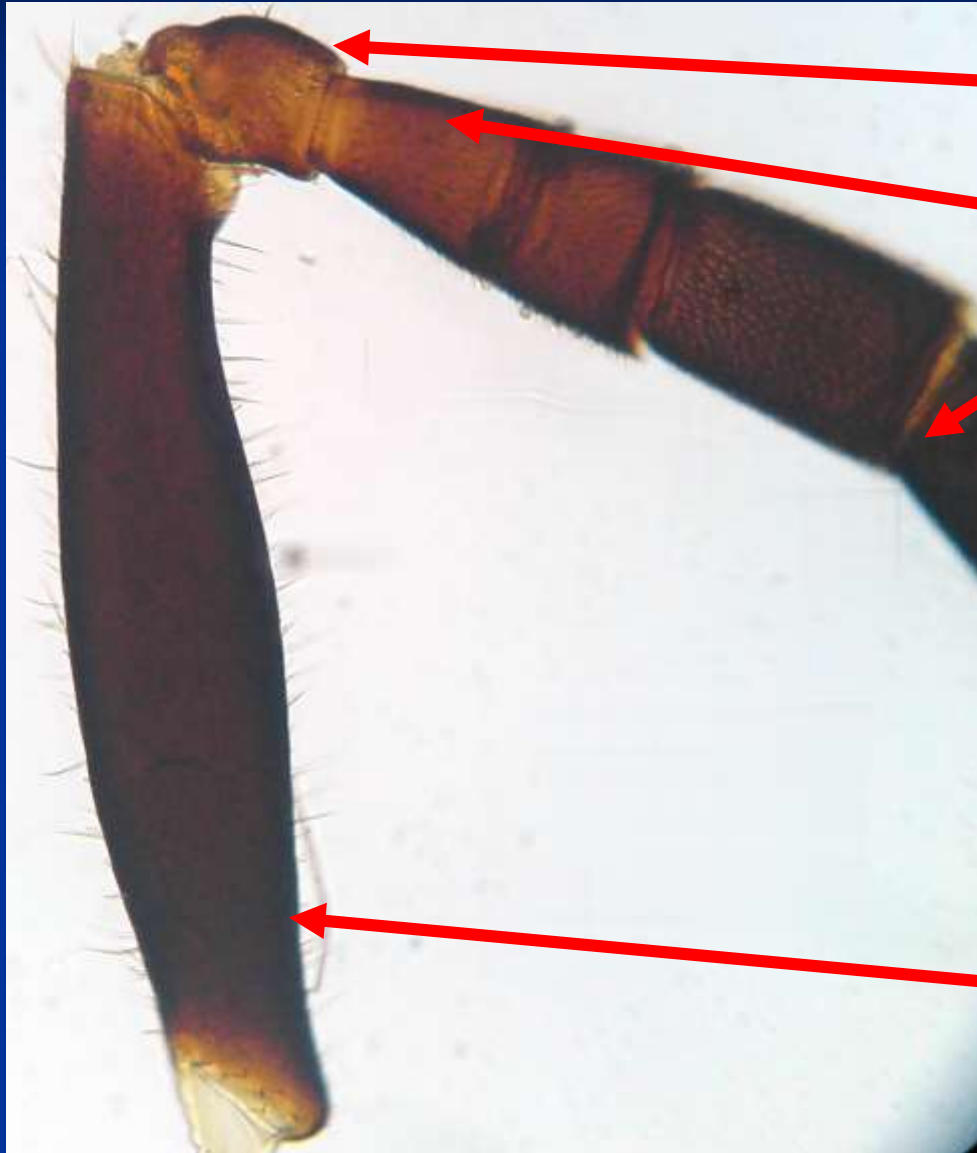
kyj

výdut'

žihadlová pochva

žihadlové bodlo
(žlábek s 2 štětinkami)

Tykadlo včely medonosné – proximální část

druhý článek tykadla = prstenec
(kolénko) (pedicellus)

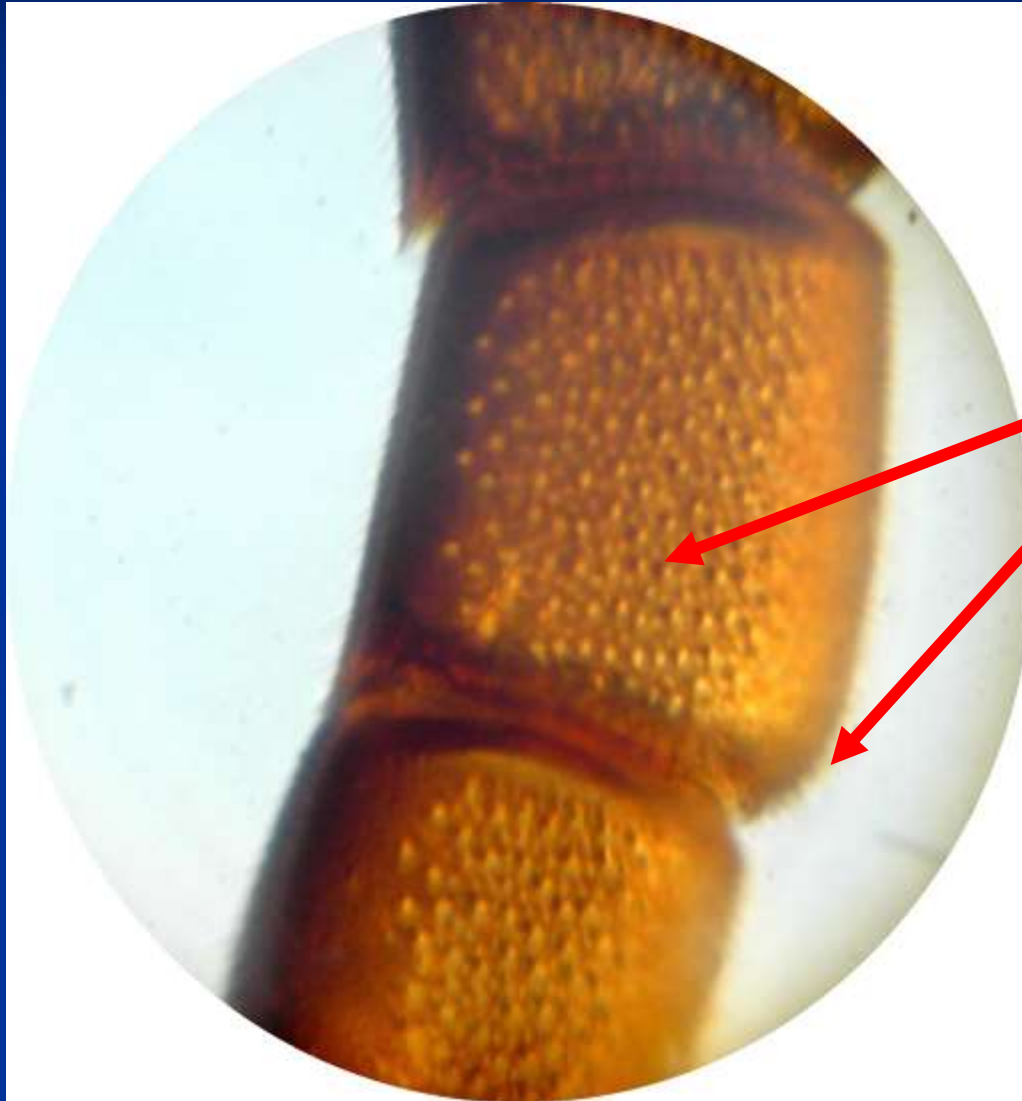
dalších 10 článků tykadla
(u trubce 11)
= bičík (flagellum)

první článek tykadla
= násadec (scapus)

Tykadlo včely medonosné - distální část (bičík)

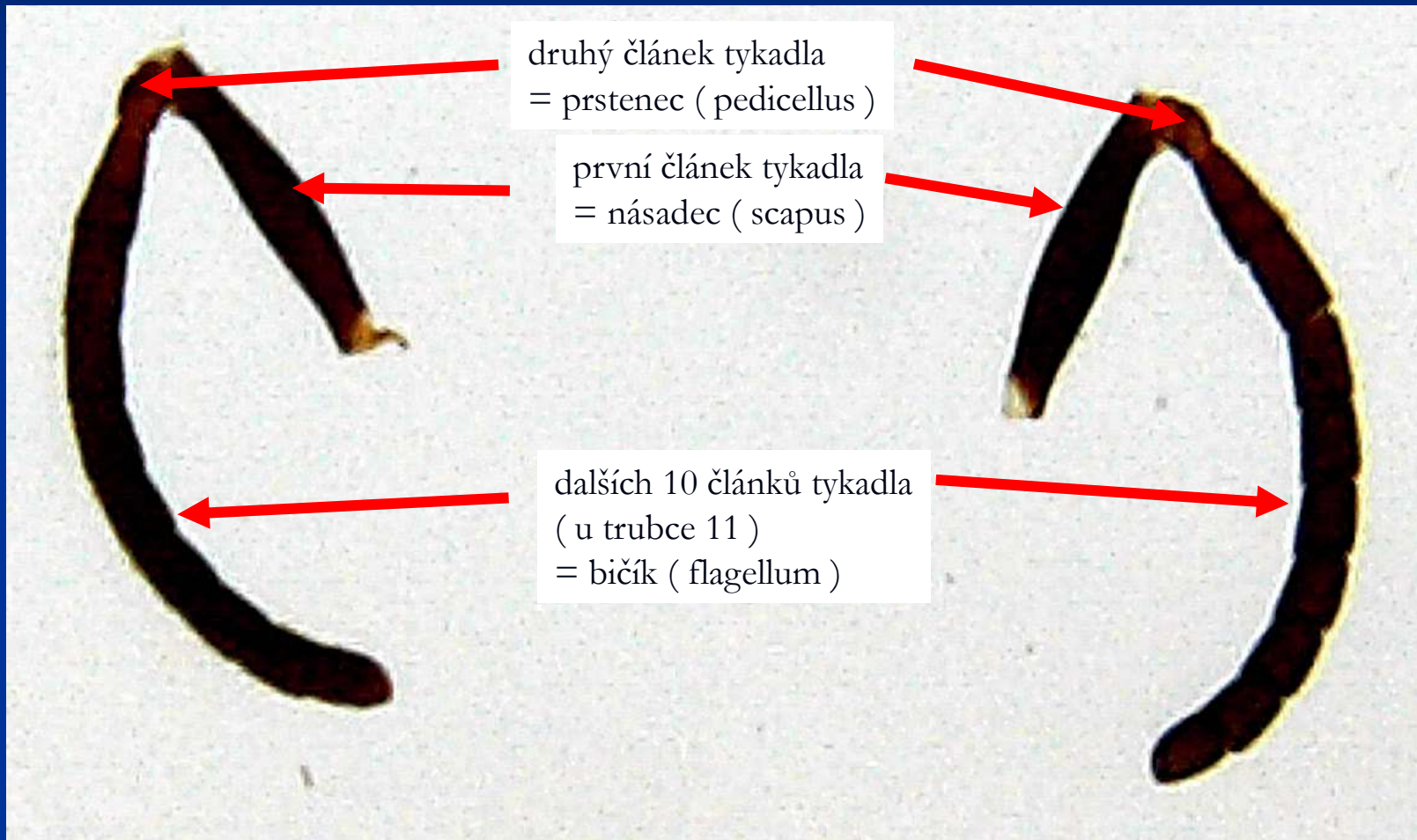

Čidla (senzily) distálních článků včelích tykadel

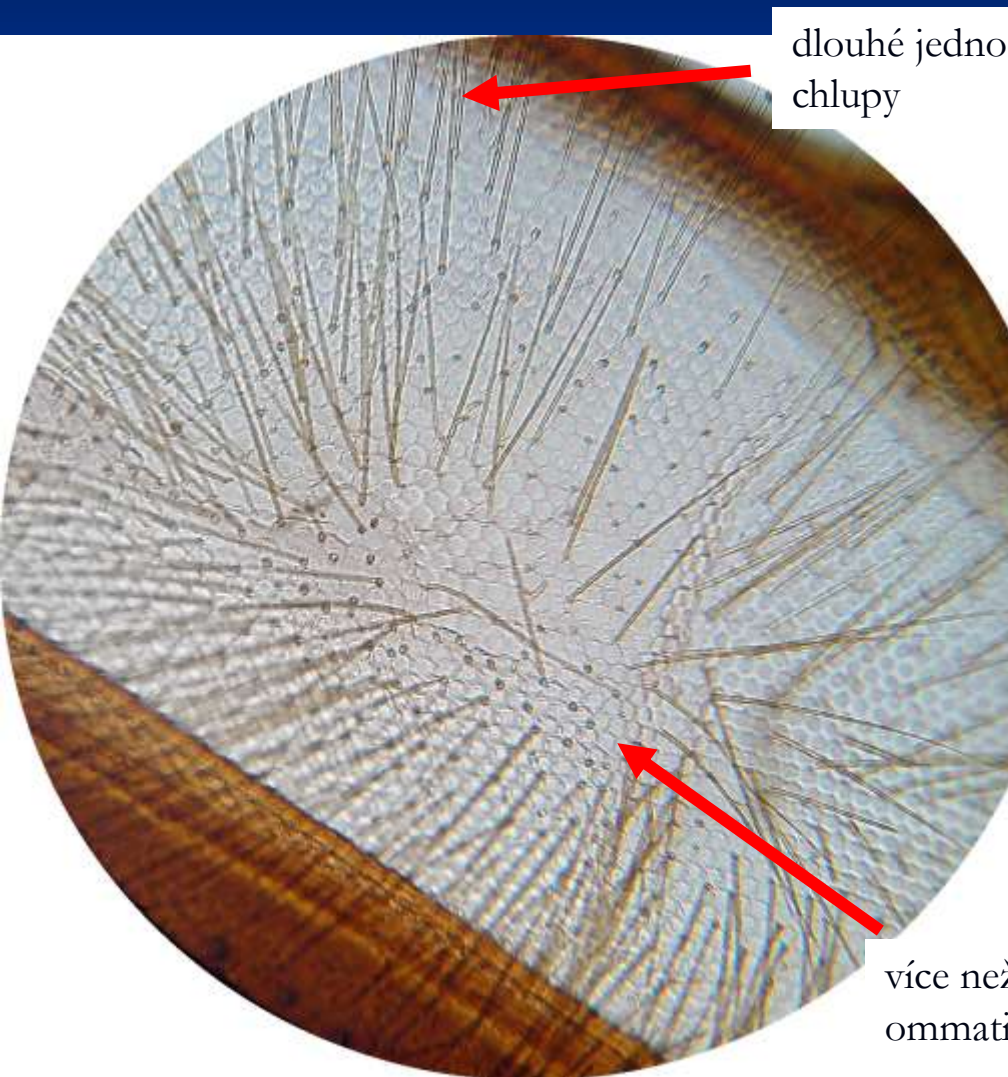

vláskovité, kuželovité,
destičkovité a lahvicovitě
senzily na povrchu tykadlových
článků

Tykadla – celkový pohled

Složené oči včely medonosné (*oculi compositi*) – celek a detail

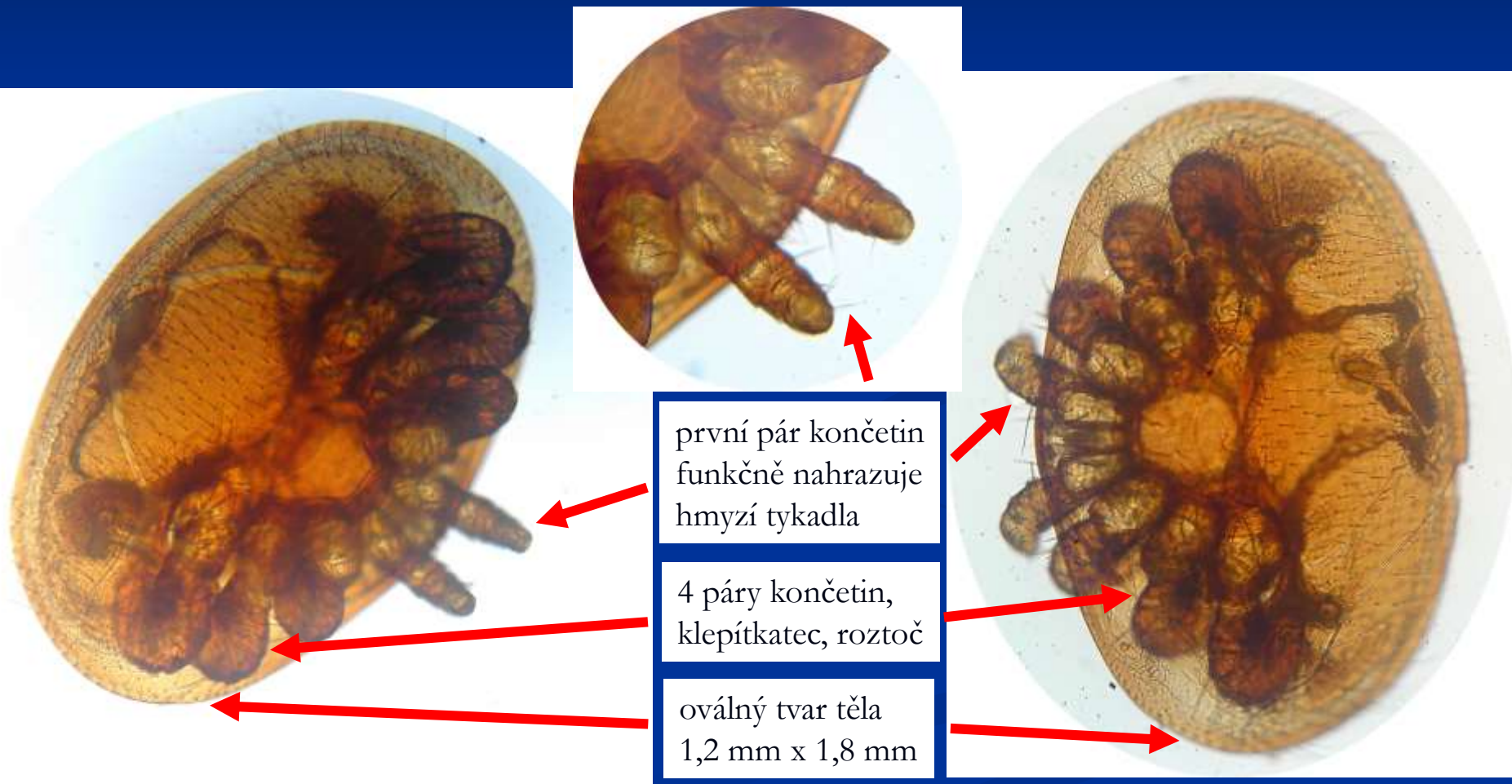

dlouhé jednoduché
chlupy

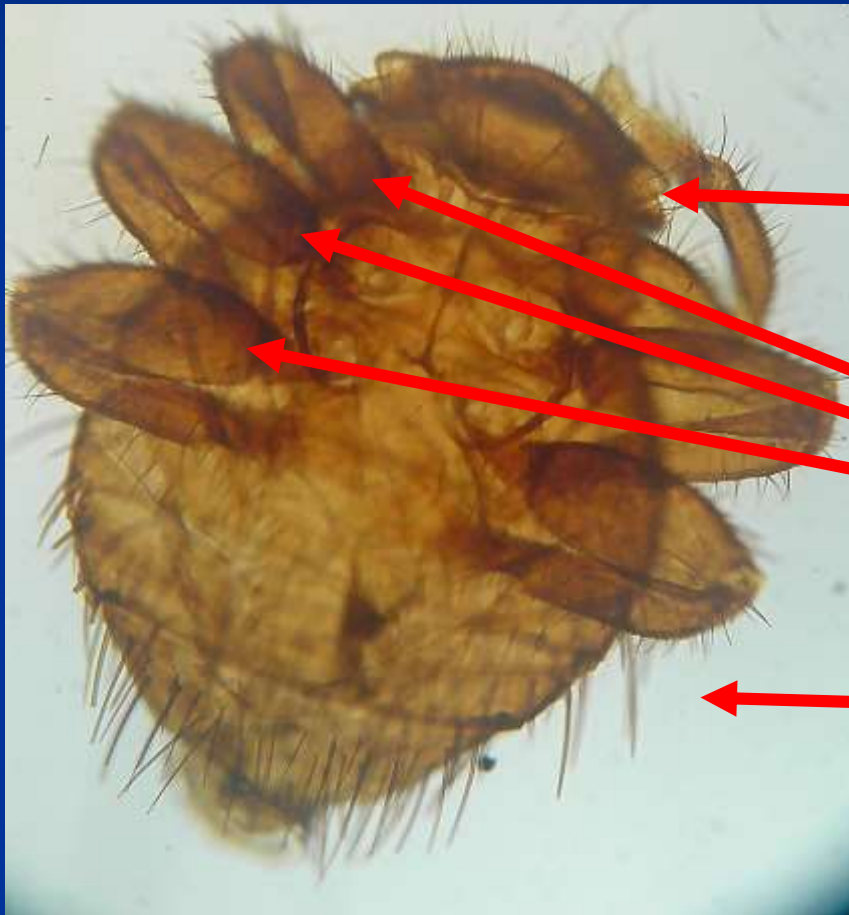

více než 4 000 oček (facet,
ommatidií ve složeném oku)

Kleštík včelí (*Varroa destructor*)

Včelomorka obecná (bezoká) (Braula coeca)

Je přibližně stejné velikosti jako
Varroa ale :

hlava bez očí se zakrnělými tykadly
(typický znak parazitismu,
je ale pouze komensál = příživník)

3 páry končetin,
hmyz, moucha

protáhlý tvar těla
se zřetelnou hlavou

Včela a roztoči *Varroa destructor*

Včelomorka na včelách

Pylová zrna větrosnubných (anemofilních) a hmyzosnubných (entomofilních) rostlin

líška : exina hladká a silná, zrna lehká, nelepková

slunečnice : exina tenčí s ostny
(u jiných entomofilních rostlin často s hrboleky
nebo lepivými přívěsky a členitějším povrchem)

